National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A 0N4
L

National Library
Bibliothèque Nationale
FEB 14 1986
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

c/7/2

VABA EESTLANE

Second class mail
registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL
JA NELJAPÄEVAL

Nr. 10 (3209) XXXV aastakäik

Kolmapäeval, 5. veebruaril 1986 — Wednesday, February 5, 1986

Üksiknumbri hind 70 centi

Tõukeraketi lekkimine põhjustas plahvatuse

Kogutakse maailmaruumisõiduki riismeid

CAPE CANAVERAL — USA rannavalve meeskonnad võivat olla leidnud juhtimisruumi ja suuremad osad „Challenger" peaosast. Tükid purunenud maailmaruumisõidukist olid ujunud veepinnal kuni 48 km kaugusel Cape Canaveralist.

Ametlik N. Liidu teadeteagentuur Tass sugereeris, et maailmaruumisõiduk „Challenger" kandis pardal salajasi lõhkeaineid, mida taheti katsetada maailmaruumis, kui see plahvatas, surmates seitse meeskonnaliiget. Kompartei häälekandja „Pravda" avaldas kahetsust õnnetuse üle, kuid kommenteeris sellest rääkides, et see kriipsutab alla vajadusele maailmaruumi rahulikuks otstarbeks kasutamiseks.

Lääne diplomaadid ütlesid, et Moskva näis kasutavat õnnetusjuhtumi puhul seda poliitiliselt, kui mitte just otse kahjurõõmuga.

Tass tsiteeris USA kommunistliku partei juhti Gus Halli, kes ütles, et „Challengeri" missioon oli osa tähtede sõjast.

Pravda tegi ettepaneku, lõpetagu USA oma tähtede sõja programm nende seitsme „Challenger'il" hukkunu mälestuseks.

Vahepeal on leitud ka tõenäoline põhjus, tõukeraketi lekkimisel oli pääsenud välja leek, mis süütas suure raketi.

Leek tuli nähtavale [illegible] sekundit enne plahvatust ja arvatakse, et seda maailmaruumisõiduki tundlikud aparaadid ei märganudki;

vähemalt piloot ei teinud katset lennu peatamiseks.

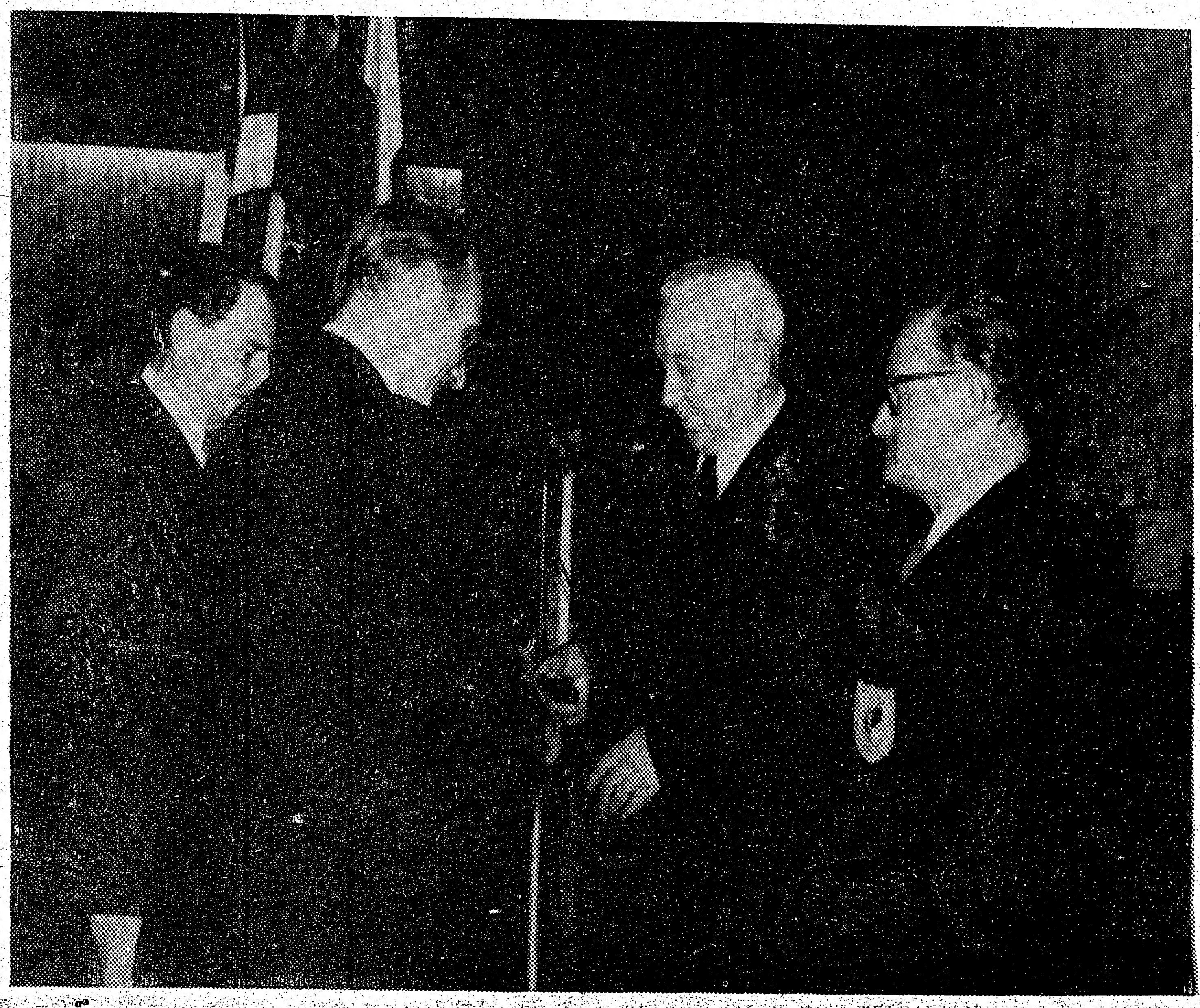

TEVÜ 33. aastapäeval hinnati kahe liikme panust organisatsiooni töös kuldrinnamärgiga. Pildil vasakult TEVÜ esimees Ülo Tamre, kuldteenetemärke üleandev Eesti Vabariigi aupeakonsul Ilmar Heinsoo, Endel Reinas ja Henn Änilane.

Foto: Vaba Eestlane

Vera Poska-Grünthal surnud

Vera Poska-Grünthal, tuntud eesti naisõiguslane, abistamistegelane ja ajakirja „Triinu" peatoimetaja suri 29. jaanuaril Lidingös, Rootsis. Ta oli sündinud 25. märtsil 1898. a. Tallinnas Eesti riigimehe ja Tartu rahulepingule allakirjutaja tütrena. Oma tegevusrohkest elust on ta kirjutanud kolm raamatut mälestusi „Jaan Poska tütar jutustab", „See oli kord Eestis" ja „Elu jätkub võõrsil"; viimane ilmus alles möödunud jõulupühade eel.

Walesa antavat kohtu alla

VARSSAVI — Poola valitsus ütles, et nad annavad kohtu alla Solidaarsuse ametiühingu looja Lech Walesa, süüdistades riigi valimistega seotud olnud ametnike laimamises, aga märkis, et tõenäoliselt teda ei panda siiski mitte vanglasse, kuna polevat riigi huvides temast märtrit teha, pealegi polevat Walesa nii tähtis ega nii ohtlik.

Palestiina noorus tahab võidelda

Arafat hoiatab maailma suurenevate terroriaktsioonide eest

BAGDAD — Palestiina Vabastamise Organisatsiooni (PLO) sõjalistele operatsioonidele Iisraelis ja selle poolt okupeeritud territooriumeil lisanduvat „terroriaktide sadu" USA ja Euroopa vastu, kui mõned araabia salaluure teenindused hakkavad kasutama palestiina noorte raevu, mis pidevalt suureneb, ütles PLO juht Yassar Arafat.

Kahetunnilises intervjuus Toronto ajalehele „The Globe and Mail" ütles Arafat, et „taifuun" on arenemas Kesk-Idas ja et isegi tema organisatsioon pole enam võimeline seda aktiivsust kontrollima.

Arafat ei identifitseerinud siiski seda araabia salaluure teenindust millele ta mõtles, aga tõenäoliselt mõtles ta neid, mis asuvad Liibüas ja Süürias,

mõlemad mis on andnud varjupaika neile gruppidele, kes on vandunud, et nad hävitavad Arafati juhitava PLO.

„Ameerilglased peaksid arvestama sellega, kui palestiinlased ei saavuta midagi läbirääkimistega, siis nad peavad vaatama vastu taifuunile, ja islami fundamentalistid on osa sellest", ütles Arafat.

Ta märkis viimase aja terroriaktidest rääkides, et ameeriklased selle asemel, et avaldanuksid tänu PLO'le „Achille Lauro" vahejuhtumi rahuliku lahenduse pärast,

tegid ameeriklased PLO hoopis kaassüüdlaseks väga toorel ja määrdival viisil.

Arafat oli pahane USA'le, aga üldiselt kogu läänemaailmale, öeldes, et PLO tavaliselt tasakaalustab sõjalisi operatsioone poliitiliste läbirääkimistega. Möödunud aastal alustati läbirääkimistega ja isegi oli lootust olemas kokuleppeks; ta kirjutas alla koos kuningas Husseiniga arutamaks Palestiina riigi moodustamist Jordani läänekaldal ja Gaza maaribal, ka oli tal kokkulepe Egiptuse presidendi Hosni Mubarakiga.

Kuid siis, peamiselt USA tõttu, muutus asjade areng kaootiliseks Itaalia reisilaeva hõivamise tõttu, USA poolt maanduma sunnitud Egiptuse reisilennuki ja Iisraeli lennukite rünnakute tõttu Tuneesias asuvale PLO peakorterile. Need sündmused olid osa USA — Iisraeli strateegiast PLO purustamiseks ja likvideerimiseks. Sellele liitus Inglise valitsuse viimase-minuti otsus PLO delegatsiooni vastuvõtmise keelustamiseks.

USA sateliidi kaudu oli Iisrael saanud andmeid PLO residentsi üle ja kui see oli hävitatud alustati eraviisilist süüdistust ühe USA mereväeohvitseri vastu, kes saadi kinni Iisraeli kasuks spioneerimisel.

Möödunud aastal oli PLO korraldanud 847 geriljaoperatsiooni Iisraelis ja selle poolt okupeeritud territooriumeil ja Arafat ütles, et nad peavad järele andma nooremate soovile selliste sõjaliste operatsioonide arvu suurendamiseks. Noored nõudvat rohkemat aktiivsust Iisraeli ja USA arrogantsuse vastu. „Kuigi USA põhiprintsiipides räägitakse rahvaste enesemääramise õigusest, nad keelduvad seda andmast viiele miljonile palestiinlasele", ütles Arafat.

Süüria poolt toetatud Abu Musa ütles samal ajal,

et Liibüa juht Muammer Kaddafi on õhutanud teda uut gruppi looma Yasser Arafati ja tema PLO kõrvale surumiseks,

kuigi Kaddafi arvavat, et võibolla on juba liiga hilja Arafatist lahti saamiseks.

Abu Musa, kes juhtis 1983. aastal ülestõusu Arafati vastu, nõudes uuendusi ja õhutades suuremat relvastatud võitlust Iisraeli vastu, kohtus Kaddafiga, kel on samuti olnud pikemaajaline vaenuvahekord Arafati vastu. Lisaks vanale vaenule on veel liitunud uus, kuna Arafat oli öelnud, et äsjaste terroriaktsioonide taga Viinis ja Roomas oli Liibüa.

T.E.R.R. „Kungla" esitab suuresinemise

KAS MÄLETAD?

8. veebruaril, kell 7 õ.
Earl Haig Secondary School, 100 Princess Ave.
(Sheppard ja Yonge'i lähedal)

Piletid $6.—, õpilased ja pensionärid $4.—
Piletid saadaval Eesti Abistamiskomiteest ja rahvatantsijatelt.

Vana-Andrese kiriku ülemises saalis

HELMI HERMANI ja
ERIC PEHAPI

KUNSTINÄITUS — avatud 15. ja 16. veebr. s.a.
kl. 10.00 kuni kl. 9.00 õhtul

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publisher Ltd. 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TEGEVTOIMETAJA: Hannes Oja. TOIMETAJA: Olaf Kopvillem

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni

TELLIMISHINNAD Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $57.—, poolaastas $32.— ja veerandaastas $17.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $107.—, $57.—, $29.50.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $77.—, poolaastas $42.— ja veerandaastas $22.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $111.—, $59.—, $31.—, mujal välismaal $136.—, $72.—, $38.—.

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD: üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $6.—. **Kuulutusi võetakse vastu** nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080

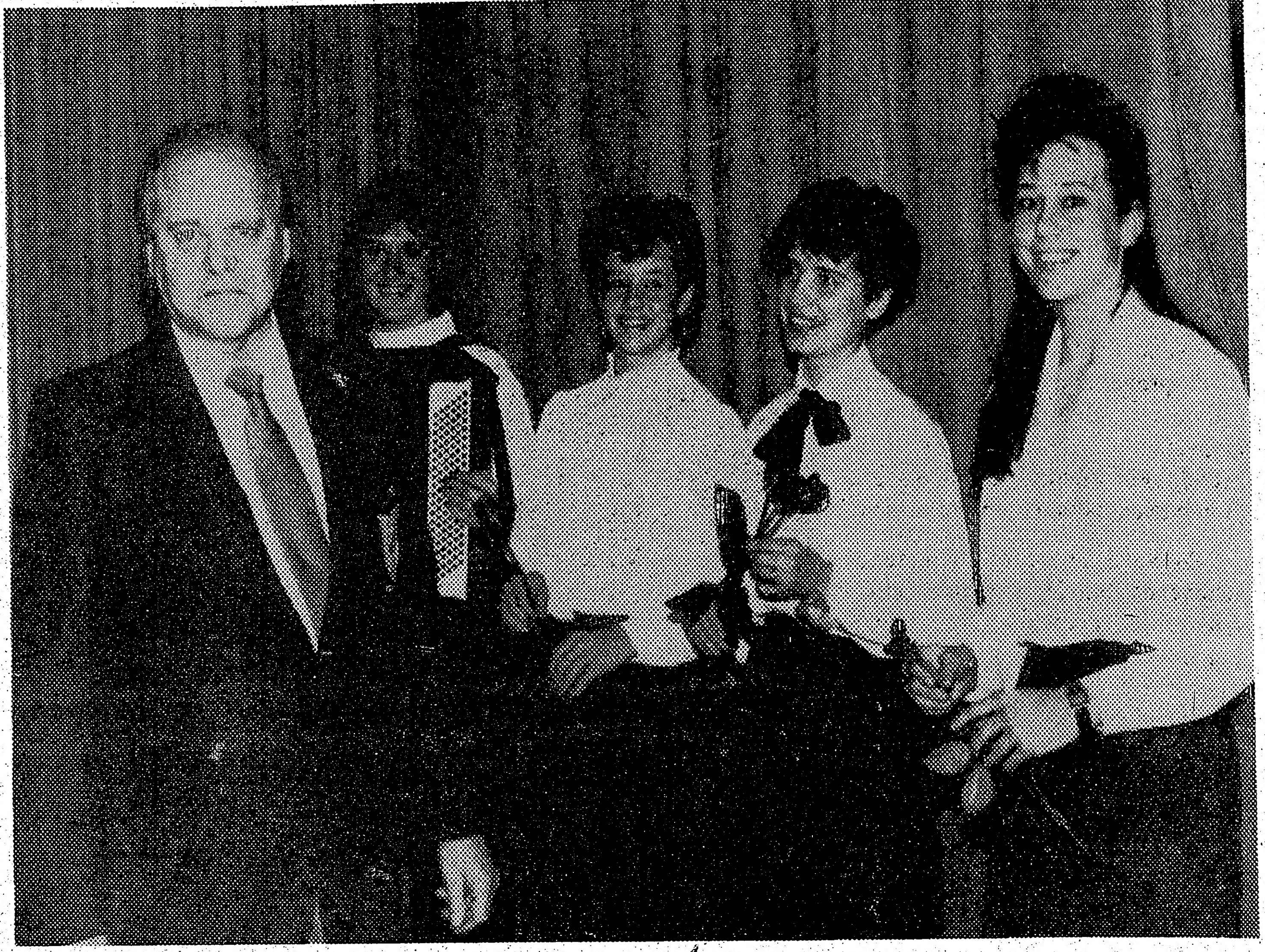

Balti Veteranide Liidu 20. ja TEVÜ 33. aastapäeval esines leedu tütarlaste kvartett „Sutartine“, kellele pärast esinemist TEVÜ juhatusliige Aadu Tooming andis tänutäheks roosiõisi.
Foto: Vaba Eestlane

Kultuuriline suveräänsus

Ajal, mil Kanada ja Ühendriigid teevad ettevalmistusi läbirääkimiste alustamiseks mõlemate maade vahel vabakaubanduse rakendamiseks, on Kanadas hakatud muret tundma oma kultuurilise identsuse säilitamise pärast. Kardetakse, et seoses puhtmajanduslike küsimuste käsitamisega tulevad arutamisele ka kõik need probleemid, mis ühel või teisel viisil on seotud kultuurielu sektoriga. Küsimus on seda akuutsem, et moodne kultuur, mis hõlmab muu-hulgas filmitööstuse, televisiooni ja kirjastamise, omab erakordse külgetõmbejõu Ühendriikide äriringkondadele, kuna siin on mängus sajad miljonid dollarid.

Muret ei tunta mitte ainult „kultuuridollarite“ väljavoolu pärast Ühendriikidesse, vaid kardetakse, et kui Ühendriikide kirjastustele, filmiühingutele ja televisioonijaamadele antakse siin vabad käed tegutsemiseks, siis tähendab see surmakella löömist Kanada ajakirjadele, raamatu kirjastustele ja filmitööstusele ning võib ohtlikuks kujuneda ka televisiooni saatejaamadele, eriti kui Ühendriikide saatejaamadele hakatakse tegema Kanada kuulutajate turu võitmiseks erisoodustusi. Lühidalt: Kanada võib kaotada oma kultuurilise suveräänsuse.

Pärast Teist maailmasõda Euroopast Kanadasse saabunud uustulnukatele on kahjuks alati jäänud mulje, et Kanada kultuurielu laiemas mõistes on silmatorkavalt Ühendriikide mõju all. Ühendriikide filmid, televisioonisaated, raamatud, videofilmid, muusika, teater ja isegi kehakultuur oma jalg- ja pesapalliga, on Kanadasse sisse murdnud ja kõigis eeltoodud valdkondades ei ole enam selget pilti, kus Ühendriikide kultuur lõpeb ja Kanada kultuur algab.

Võimsa ja pidevalt pealesuruva lõunanaabri mõju Kanada kultuurielule ei ole ainult uustulnuka meelte eksirännakute ja valejärelduste tegemise tulemus, vaid siin on tegemist tõelise ja sügavale juurdunud probleemiga, mida kinnitavad ka vastavad arvud. Nii selgub, et 80 protsenti Kanada kirjastustegevusest kuulub võõraste kontrolli alla ning veelgi halvem on lugu teistes kultuurielu sektorites: 97 protsenti Kanadas linale tulevatest filmidest on valminud välismaal, peamiselt Ühendriikides, filmide distributeerimine Kanadas kuulub ameerika ettevõtetele, 85 prots. Kanadas valmistatud grammofoniplaatidest ja helilintidest baseeruvad välismaalt importeeritud originaalmaterjalidele ning 71% televisioonis esitamisele tulevaid ingliskeelseid programme on ameerika päritoluga.

Eeltoodud protsendimäärad on üllatavalt suured ja mõjuvad häirivalt. Kanada juhtivad ringkonnad, eriti mitmesuguste kultuurielu sektorites tegutsevad isikud on katsunud olukorda parandada ning Kanada mõju senisest suuremal määral muusikaelus, filmitööstuses, televisioonis, kirjastamise alal, kuid ka teistel kõrgkultuuri aladel maksma panna. Siin on olnud õnnestumisi, kuid on olnud ka tagasilööke. Eriti suuri raskusi on Kanada televisioonil ja filmitööstusel oma omapära säilitamiseks, kuna lõviosa Kanada televisioonisaadetest tulevad Ühendriikidest ja Kanada filmitööstus ei suuda Hollywoodiga võistelda.

Kuid Kanada kultuurielu kujundajatel ja kultuuri suveräänsuse eest võitlejatel tuleb tegeleda veel ühe suure teguriga, millele ilmselt seni väga vähe tähelepanu on pööratud. Kui Kanada kultuur põhiliselt baseerub Quebeci prantslaste ja Ontario inglise lojalistide kultuuridele, siis need kultuurid ja nende kahe Kanada põhilise grupi ajalugu ei suuda vajalikul määral köita neid sadu tuhandeid uustulnukaid, kes on pärast Teist maailmasõda saabunud Kanadasse igast maailmakaarest. Neid huvitavad kindlasti rohkem Hollywoodis suurte staaride osavõtul kolossaalsete summadega valminud filmid ja televisioonisaated kui Kanada minevikku ning esimeste asunike elu käsitavad filmitooted, mis paiguti on igavad, venivad ja sündmustevaesed. Ameerika Ühendriikide heroismiga läbipõimitud ajalugu ja suured rahvusvahelised saavutused on Kanadasse saabunud uustulnukale oma dramaatilisusega kahtlemata lähedasemad kui Kanada omaaegne koloniaalne elustiil oma maaelu miljööga. Uustulnukale on üheks suuremaks puuduseks, et Kanadas puuduvad oma kindlad üldised rahvuslikud traditsioonid ning seda lünka ei suudeta täita kahe Kanada asustanud rahvusgrupi kultuuri ja traditsioonide populariseerimisega.

Nii näeme, et Kanada kultuurikandjatel tuleb ameeriklastega vabakaubanduse sidemeid sõlmides liikuda väga kitsas tunnelis. Peaminister Mulroney tähendas hiljuti Chicagos peetud kõnes, et kaubanduslike läbirääkimiste raamides võivad kõne alla tulla kultuurisektoris tegelevate ettevõtete probleemid, kuid kultuuriline suveräänsus on Kanada rahvuslikule elule sama oluline nagu poliitiline suveräänsus. Kanada seiskohast lähtudes on see sügav tõde, kuid Washingtonis valitseb hoopis teine arvamine — seal kinnitatakse, et kui kahe riigi vahel majandusliku lähenemise läbirääkimisi alustatakse, siis peavad need nõupidamised hõlmama kõik elusektorid.

Ameerika Ühendriikide ja Kanada vahelisel vabakaubandusel on Kanadas palju toetajaid, kuid ei ole kahtlust — Kanada läheb sellele vaatamata eelolevatele läbirääkimistele vastu raske südamega, kartes oma suure lõunanaabri agressiivsust, mis kannab lihtsat kuid paljuütlevat parooli: see, mis hea on Ühendriikidele on hea ka Kanadale.

K. A.

AABS saab toetust USA valitsuselt

National Endowment for the Humanities (NEH) on teatanud, et balti teaduslik ühing Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS) on saanud $50.000 suuruse toetuse. AABS on üks 41-st ülikoolist, instituudist ja uurimiskeskusest millele seekord määrati rahaline toetus. Avaldusi toetuse saamiseks oli esitatud 248, mis näitab millist tähtsust NEH pöröas AABS'ile, rahuldades nende toetuspalve.

Nende toetuste juures on tegemist „challenge grant“ tüüpi toetusega, mis tähendab seda, et AABS ise peab kolme aasta jooksul koguma $150.000, et saada valitsuselt toetust $50,000. Ehk teiste sõnadega AABS saab valitsuselt ühe dollari iga kolme dollari kohta mis AABS ise kogub.

Pöördumine toetuse saamiseks NEH poole on osa AABS'i juhatuse kavast kümne aasta jooksul koguda $500.000 suurune permanentne fond „Baltic Studies Fund“ Balti alase uurimistöö edendamiseks.

„See on esmakordne juhus, et NEH on andnud sedalaadi toetuse ühele balti organisatsioonile pikaajaliseks kasvu ja organisatsiooni väljaarendamise teostamiseks“, ütles Janis Gaigulis, AABS'i eksekutiiv-direktor. Gaigulis rõhutas veel, et selle sammuga on NEH andnud AABS'ile täieliku tunnustuse teadusliku organisatsioonina, mis väärib riiklikku toetust.

AABS on oma esimese 16 tegevusaasta jooksul läbi ajanud liikmemaksudest saadud summadega, vabatahtliku tööjõuga ja väga hoolika majandamisega ilma, et AABS oleks saanud toetusi institutsioonidelt nagu see on tavaks paljude teiste teaduslike organisatsioonide juures.

Kui selline töötamisviis oli tagajärjekas esialgu, siis oli ka päris selge, et AABS vajas teatavat majanduslikku tugevust, et teenida teaduslikke ringkondi ning ühiskonda üldiselt.

Mainitud poole miljoni dollariline fond on loodud just sellise majandusliku aluse loomiseks AABS'ile. Eriti tahetakse selle fondi abil kindlustada ajakirja „Journal of Baltic Studies“ kõrget sisulist taset ja kestvat ilmumist. Edasi tahetakse neid summasid kasutada uute uurimisprojektide läbiviimiseks, teaduslike raamatute ja monograafiate kirjastamise tiivustamiseks ning eksekutiivbüroo viimiseks vabatahtlikkuse aluselt professionaalsele tasemele.

On selge, et „Journal of Baltic Studies“ (JBS) on AABS'i kõige tugevam panus Balti küsimuse teaduslikuks aruteluks.

Samal ajal on AABS leidnud praktilise olevat teaduslikke raamatuid ise mitte kirjastada, vaid selle asemel toetada raamatute kirjastamist ülikoolide kirjastuste kaudu.

Samuti on täiesti selge, et eksekutiivbüroo tuleb pikkamööda vabatahtlikkuse aluselt üle viia professionaalseks bürooks. Kuigi AABS ka edaspidi kavatseb kasutada vabatahtlikku tööjõudu, ei ole tõenäoline, et AABS pikemas perspektiivis suudab leida täisajaliselt töötavat eksekutiivdirektorit nagu seda on olnud Janis Gaigulis.

AABS'i juhatus pöördus NEH poole toetuse saamiseks kindla veendumusega,

et ta suudab koguda kolme aasta jooksul vajaliku $150.000, kuna AABS'il on tugev alus kolme Balti rahvusgrupi juures.

AABS'i tegevus on üldiselt teada ja tema tegevus respekteeritud teadusliku objektiivsuse tõttu.

AABS on rahvusvaheline teaduslik mittekasutaotlev organisatsioon, mille eesmärgiks on balti uurimuste edendamine. Ei ole kahtlust selles, et AABS oma rohkem kui 17 tegevusaasta jooksul on suutnud rajada balti uurimusi elujõulise uurimisalana Läänes. Nii AABS'i konverentsid kui ka JBS's ilmunud artiklid vihjavad sellele laiale uurimuste alale, mis kõik kuulub balti uurimuste mõiste alla, seda nii ajaloost ja keeleteadusest raamatukogunduseni ja muusikani. Tulevikus loodetakse saavutada senisest veel suuremat seost üksikute teadusharude vahel.

Summade kogumine „Baltic Studies Fund'i“ on juba alanud. Suurimaks seni annetatud summaks on Vilis A. Vitols'i poolt annetatud $20.000. Tähelepanuvääriv on ka see,

et 23. novembril 1985 aset leidnud AABS'i juhatuse koosolekul seitse juhatuseliiget annetasid igaüks $1.000, et olla eeskujuks nii liikmetele kui ka laiemale publikule eesti, läti ja leedu rahvusgruppide osas.

Kõik annetused on USA's maha arvatavad annetaja maksualusest tulust ja tshekid (US dollarites) palutakse kirjutada AABS'i nimele, saates need aadressil AABS, 231 Miller Road, Mahwah, New Jersey 07430, USA.

H. T.

Järjekordne salakuulaja USA's

WASHINGTON (Reuter) — USA lennuväe ajateenija, kellele olid kättesaadavad salajased strateegilised luurematerjalid, on vangistatud salakuulamise pärast N. Liidu kasuks, ütlevad FBI ja Pentagoni ametnikud. Andmete kohaselt vangistati 25-aastane Bruce Ott ühes USA lennuväe keskuses Marysville'is Kalifornias.

Kommentaar

Inimtegurist

Demagoogia ja demagoogid ei hiilga erilise fantaasiaküllusega. Kasutatakse aina samu äraproovitud vahendeid. „Tuhandeaastase riigi“ propagandasheff on hüüatanud: „ . . . Meie jõud peitub meie inimestes . . .“ Ju ta tegi seda hetkel, kui tundis, et ideoloogia- ja tehnoloogiakaart enam ei löö.

Nähtavasti on sama tunnetanud nõukogude liidrid, kes täna püüavad välja mängida inimfaktori kaarti. Parteiliider Gorbatshovil puudub küll toonase propagandadoktori aforistlik stiil, kuid „ . . . Suhtumine inimestesse ja hoolitsus nende eest on meie poliitika põhiküsimus . . .“ kõlab üsna samaselt minister Goebbelsi kinnitusega. Seda eriti jätkuvate okupatsioonide, repressioonide ja igasuguse vaba inimvaimu avalduste mahasurumise õhkkonnas.

...SIRBIS JA VASARAS kinnitab parteitruu Leo Laks: „ . . . Inimteguris peitub võimas potentsiaal. Teadlased kinnitavad, et see lubaks praegusega võrreldes tõsta tööviljakust 1,3—1,5 korda, vajamata mingeid muid lisatingimusi . . .“ ja „ . . . Just selle valdkonna kiires arenemises nähakse hooba, mis peab ja hakkab tagama ka ühiskondliku tootmise jõudsat edasiminekut . . .“

Kena küll!

Kellel võiks midagi selle vastu olla, et N. Liit lõpuks ometi hakkaks mõtlema oma kodanikele, hoolitsema nende eest? 68 aastat pole selleks mahti olnud. Riiklik tarkus on tegelnud maailmarevolutsiooni, rasketööstuse eelisarendamise ja muude tähtedetaguste asjadega. Pole ehk mõtet siinkohal üles lugeda senise hoolitsuse akte, mis peitunud koonduslaagrites, mõrvades, küüditamistes ja hirmuhüsteeria õhutamises? Neist on piisavalt räägitud-kirjutatud mujal. Küll aga sobiks peatuda ühel hoolitsusel, mis isiklikult üle elatud. 1964. ja 1965. aasta suvekuudel oli mul võimalik viibida eesti üliõpilaste ehitusrühmade koosseisus Kasahstani uudismaadel. Selleks ajaks oli uudismaade üleskarimise kampaania kestnud juba 10 aastat. Uudismaadele oli suunatud miljoneid inimesi, sinna oli saadetud tohutult tehnikat ja maetud miljardeid rublasid. Millegipärast ei andnud aga uudismaade üleshariminne loodetud efekti. Tuletame meelde: 1963/64. aasta talvel oli Nõukogudemaal terav leivapuudus, sellest ajast alustati tänaseks reeglipäraseid viljaoste Läänest. Milles siis asi? Ühest küljest kindlasti selles, et riiklik tarkus oli inimese lihtsalt unustanud. Kümne aasta jooksul polnud inimestele suudetud luua minimaalseidki elamistingimusi. Tõsi, oli asutatud medal „Uudismaade ülesharimise eest“, mille kavaleriks mindki on kuulutatud. Medaliga aga inimest ei osta. Tema tahab normaalselt süüa, juua, hingata. Toona nähti abiventiili üliõpilastes, kes mõneks suviseks kuuks suunati sinna ehitustöödele. Pidime ehitama kõige primitiivsemaid elumaju inimestele, jah! loomadele ja tehnikale ka. Olid needki seni lageda taeva all. Tuletan meelde, et see toimus uudismaade hõlvamise kümnendal ja üheteistkümnendal aastal siis kui kompartei lehvitas uhkelt loosungit: kõik inimese heaks, kõik inimese õnne nimel.

Mulle võidakse nüüd keelele astuda: see toimus Hrushtshovi ajastul!

leedu tütarlaste kvartett
ı Tooming andis tänutä-
Foto: Vaba Eestlane

**tanud, et balti teaduslik
BS) on saanud $50.000
uurimiskeskusest millele
oli esitatud 248, mis näi-
toetuspalve.**

BS'i tegevus on üldiselt teada ja
a tegevus respekteeritud teadus-
objektiivsuse tõttu.
ABS on rahvusvaheline teadus-
mittekasutaotlev organisatsioon,
eesmärgiks on balti uurimus-
dendamine. Ei ole kahtlust sel-
et AABS oma rohkem kui 17
vusaasta jooksul on suutnud ra-
balti uurimusi elujõulise uuri-
lana Läänes. Nii AABS'i kon-
entsid kui ka JBS's ilmunud ar-
d vihjavad sellele laiale uuri-
ste alale, mis kõik kuulub balti
imuste mõiste alla, seda nii aja-
st ja keeleteadusest raamatuko-
duseni ja muusikani. Tulevikus
etakse saavutada senisest veel
emat seost üksikute teadusha-
vahel.
ummade kogumine „Baltic Stu-
Fund'i" on juba alanud. Suu-
aks seni annetatud summaks on
A. Vitols'i poolt annetatud
000. Tähelepanuvääriv on ka

**23. novembril 1985 aset leid-
ud AABS'i juhatuse koosolekul
eitse juhatuseliiget annetasid
gaüks $1.000, et olla eeskujuks
ii liikmetele kui ka laiemale
ublikule eesti, läti ja leedu rah-
usgruppide osas.**

annetused on USA's maha
tavad annetaja maksualusest
st ja tshekid (US dollarites) pa-
kse kirjutada AABS'i nimele,
es: need aadressil AABS, 231
er Road, Mahwah, New Jersey
30, USA.

H. T.

rjekordne
lakuulaja USA's

/ASHINGTON (Reuter) — USA
uväe ajateenija, kellele olid
esaadavad salajased strateegi-
d luurematerjalid, on vangista-
salakuulamise pärast N. Liidu
uks, ütlevad FBI ja Pentagoni
etnikud. Andmete kohaselt van-
ati 25-aastane Bruce Ott ühes
A lennuväe keskuses Marysvil-
s Kalifornias.

Kommentaar

Inimtegurist

Demagoogia ja demagoogid ei hiilga erilise fantaasiaküllusega. Kasutatakse aina samu äraproovitud vahendeid. „Tuhandeaastase riigi" propagandasheff on hüüatanud: „. . . Meie jõud peitub meie inimestes . . ." Ju ta tegi seda hetkel, kui tundis, et ideoloogia- ja tehnoloogiakaart enam ei löö.

Nähtavasti on sama tunnetanud nõukogude liidrid, kes täna püüavad välja mängida inimfaktori kaarti. Parteiliider Gorbatshovil puudub küll toonase propagandadoktori aforistlik stiil, kuid „. . . Suhtumine inimestesse ja hoolitsus nende eest on meie poliitika põhiküsimus . . ." kõlab üsna samaselt minister Goebbelsi kinnitusega. Seda eriti jätkuvate okupatsioonide, repressioonide ja igasuguse vaba inimvaimu avalduste mahasurumise õhkkonnas.

SIRBIS JA VASARAS kinnitab parteitruu Leo Laks: „. . . Inimteguris peitub võimas potentsiaal. Teadlased kinnitavad, et see lubaks praegusega võrreldes tõsta tööviljakust 1,3—1,5 korda, vajamata mingeid muid lisatingimusi . . ." ja „. . . Just selle valdkonna kiires arenemises nähakse hooba, mis peab ja hakkab tagama ka ühiskondliku tootmise jõudsat edasiminekut . . ."

Kena küll!

Kellel võiks midagi selle vastu olla, et N. Liit lõpuks ometi hakkaks mõtlema oma kodanikele, hoolitsema nende eest? 68 aastat pole selleks mahti olnud. Riiklik tarkus on tegelnud maailmarevolutsiooni, rasketööstuse eelisarendamise ja muude tähtedetaguste asjadega. Pole ehk mõtet siinkohal üles lugeda senise hoolitsuse akte, mis peitunud koonduslaagrites, mõrvades, küüditamistes ja hirmuhüsteeria õhutamises? Neist on piisavalt räägitud-kirjutatud mujal. Küll aga sobiks peatuda ühel hoolitsusel, mis isiklikult üle elatud. 1964. ja 1965. aasta suvekuudel oli mul võimalik viibida eesti üliõpilaste ehitusrühmade koosseisus Kasahstani uudismaadel. Selleks ajaks oli uudismaade ülesharimise kampaania kestnud juba 10 aastat. Uudismaadele oli suunatud miljoneid inimesi, sinna oli saadetud tohutult tehnikat ja maetud miljardeid rublasid. Millegipärast ei andnud aga uudismaade ülesharimine loodetud efekti. Tuletame meelde: 1963/64. aasta talvel oli Nõukogudemaal terav leivapuudus, sellest ajast alustati tänaseks reeglipäraseid viljaoste Läänest. Milles siis asi? Ühest küljest kindlasti selles, et riiklik tarkus oli inimese lihtsalt unustanud. Kümne aasta jooksul polnud inimestele suudetud luua minimaalseidki elamistingimusi. Tõsi, oli asutatud medal „Uudismaade ülesharimise eest", mille kavaleriks mindki on kuulutatud. Medaliga aga inimest ei osta. Tema tahab normaalselt süüa, juua, hingata. Toona nähti abiventiili üliõpilastes, kes mõneks suviseks kuuks suunati sinna ehitustöödele. Pidime ehitama kõige primitiivsemaid elumaju inimestele, jah! loomadele ja tehnikale ka. Olid needki seni lageda taeva all. Tuletan meelde, et see toimus uudismaade hõlvamise kümnendal ja üheteistkümnendal aastal siis kui kompartei lehvitas uhkelt loosungit: kõik inimese heaks, kõik inimese õnne nimel.

Mulle võidakse nüüd keelele astuda: see toimus Hrushtshovi ajastul!

MAARIKA PAUL

Sündinud 29. jaanuaril 1962 Montrealis. Lõpetanud Westhill High School'i 1979. a. ja Marianopolis College'i 1981. a. Saavutas „Bachelor of Commerce Degree with Distinction" McGilli ülikoolis 1984. a. ja „Graduate Diploma of Public Accounting" 1985. a. Samal sügisel sooritas „Canadian Institute of Chartered Accountants" eksamid. Töötab Peat, Marwick, Mitchell ja Co. Chartered Accounting firmas Montrealis.

Maarika on väga aktiivne „Questo" võimlemisklubis nii võimlejana, õpetajana ja administraatorina. On „Technical Chairman" Quebeci võimlemise föderatsioonis ja „Coaching Chairman" Kanada võimlemise föderatsioonis.

Tõsi see, 1964. aasta suvi kuulub veel Nikita valitsusaega, alles sügis tõi kaasa tema kukutamise vägeva ja geniaalse Leonidi poolt. Ja samas, kas mitte viimane ei kirjutanud oma raamatus UUDISMAA, mis omal ajal Lenini preemia vääriliseks tunnistati, kogu uudismaa-aktsiooni oma arvele?

Jah, vahepealsed brezhnevid-andropovid-tshernenkod pole inimese jaoks suurt midagi teinud. Opereerime jätkuvalt faktidega ja võtame ühe eelpool tsiteeritud SIRBI JA VASARA numbrist, kus on juttu ka Tallinna haljastusprobleemidest — siis linna värskest õhust! Saame teada, et linnas istutatakse aasta jooksul 3.000 puud ja raiutakse maha 8.000. Saame teada, et õhu ja joogivee saastamine ületab igasugused normid. Võime lugeda jätkuvast hoolest inimese eest a'la Gorbatshov. Tsiteerin:

„. . . Pioneeride Palee pargist taotletakse maad Harju rajooni perekonnaseisu aktide büroole, Kakumäe puhketsooni ehitati haigla abimajand (sigala) . . ."

Vilumatu silm ei märka siin ühte detaili: tsiteeritus peitub oluline viide — kui teised asutused on nimetatud nimepidi, siis haigla jäetakse anonüümseks. Miks? Vastus saab olla vaid üks: tegemist on Vabariikliku IV Haigla (loe ja kirjuta —PARTEIHAIGLA) sigalaga.

Ongi käes hoolitsus inimese eest nõukogude moodi: hool ja hellitus parteituusadele ja nende sigadele. Rahvas tagagu 1,3—1,5 kordne tööviljakuse kasv, mille teadlased oletavad temas peituvat. Küsimus on aga selles, kas rahvas tahab partei hoolitsust ja kas rahvas tahab parteile midagi tagada? Senine kogemus näitab, et ei taha.

Aarne Vahtra

Valdu Lillakas „Võitleja" toimetajaks

Toimus Sihtasutus „Võitleja" peakoosolek

26. jaanuaril s.a. peeti Toronto Eesti Majas Sihtasutus „Võitleja" aastapeakoosolek. Koosolekul esitatud aruannetest selgus, et ajaleht „Võitleja" lugejaskond on viimase aasta jooksul suurenenud ning Sihtasutus on majanduslikult kindlal alusel. Koosolekut juhatas Sihtasutuse esimees August Jurs, protokollis sekretär Endel Lindaja. Mandaatkomisjoni valiti Enn Salurand ja Arvo Lehari.

Esimees A. Jurs oma tegevusaruandes mainis, et 1985. a. ilmus „Võitleja" enamikus suurendatud lehekülgede arvuga sissetulnud rohkete kaastööde tõttu. Senine tegevtoimetaja August Nõmmik, avaldas juba aasta tagasi soovi tagasitõmbumiseks, kõrge vanuse tõttu, tegi siiki veel terve möödunud aasta tõhusat tööd, mille eest temale avaldame suurimat tänu. Nüüd on Valdu Lillakas nõustunud tegevtoimetaja kohused oma peale võtma. Kuna ta on olnud seoses kirjandusalaga varem, milleks viimasena võib nimetada „Eestlased Kanadas II", siis võime olla kindlad, et ta oma teadmisi on nõus „Võitleja" lugejatega jagama. A. Nõmmik jääb lehe kaastööliseks ja nõuandjaks ka tulevikus. Sellega on meie sõjameeste-vabadusvõitlejate häälekandja ilmumine kindlustatud ka edaspidi.

Sama võib öelda ka talituse kohta. Grupp kaasvõitlejaid on iga numbri väljasaatmiseks Eesti Majja kogunenud ja teinud tegeliku töö ühenduses lehe postitamisega. See on tänuväärne panus, milleta oleksime raskustes.

Ei saa nimetamata jätta, et kõik töö, mis seotud lehe toimetamise ja talitamisega ning ka kaastööd on olnud vabatahtlikul alusel ja tasuta, välja arvatud trükkimine.

Trükikojas on Lembit Pihlberg lehe kokkupanekuga tänuväärselt kaasa aidanud.

Käesolevast aastast alates trükitakse lehte ofset-tehnikas. Sellega ühenduses muutub lehe formaat veidi väiksemaks, kuid lehekülgede arv suureneb ja ka välimus jääb endiseks.

„Võitleja" juhatuseliikmed on oma kaasabi lubanud Teise maailmasõja keerises võidelnud eesti väeosade ajalooraamatu — „Eesti Vabadusvõitlejad Teises maailmasõjas" — väljaandmisele.

Raamatu trükikulude katteks on loota majanduslikku toetust New Horizons programmi kaudu (Föderaalvalitsuse heaolu ministeeriumi ettevõte).

Endel Reinas andis veel täiendavat informatsiooni raamatu majandamise osas. Oli veel rida teisi sõnavõtte (Ü. Tamre, E. Luuk, R. Kreem, A. Nõmmik), peamiselt heatahtlikud ettepanekud raamatu sisu täiendamiseks, millega autor A. Jurs lubas võimaluste piires arvestada.

Majandusaruande esitas „Võitleja" majandusjuht E. Reinas. Aruanne näitas sissetulekute suurenemist ja ülejääki tegevusaasta kohta. Valdek Raiend luges ette revisjonikomisjoni aruande ja avaldas tunnustust majandusjuhile (E. Reinas) ja laekurile (E. Salurand) eeskujuliku arvepidamise eest.

Esimees A. Jurs avaldas tänu majandusjuhile, kelle hoole all Sihtasutuse majanduslik olukord järjest paraneb.

Peale paari sõnavõttu kinnitati aruanded ühel häälel.

A. Jurs, 1986. a. tegevuskava esitades tähendas, et algaval tegevusaastal Sihtasutus jätkab oma ülesannete täitmist, milleks on peamiselt ajaleht „Võitleja" väljaandmine. Teiste ülesannete seas on üheks tähtsamaks aktsiooniks välja anda ajalooline teos — „Eesti vabadusvõitlejad Teises maailmasõjas." Majandusaruande esitas E. Reinas. Selle päevakorrapunkti all võtsid sõna A. Nõmmik, R. Tralla, V. Raiend ja teised. Tegevuskava ja eelarve kinnitati esitatud kujul.

Kuna juhatuse mandaat kestab kaks aastat, siis käesoleval aastal valimisi ei olnud, välja arvatud uue tegevtoimetaja ametisse kinnitamine. V. Lillakas kinnitati sellele ametikohale ühise aplausiga.

Kohal algatatud küsimuste all R. Tralla võttis sõna USA eesti võitlejate nimel, avaldades tänu senisele tegevtoimetajale A. Nõmmikule ning soovides jõudu ja head edu uuele toimetajale. H. Teder arvas, et üks „Võitleja" number aastas võiks kanda noortenumbri ilmet ja seda laialdaselt levitada meie noorte seas. Sõnavõtja arvas, et eesti noored, kui nad meie tegevuse ja sihtidega rohkem tutvunevad, siis nad on ka rohkem tahtelised meie kultuurilisele ja vabadusvõitluslikule tegevusele kaasa aitama. Arutusel oli ka „Võitleja" kolleegiumi täiendamise küsimus.

V. Lillakase ettepanekul otsustati kolleegiumi nimetada 10 isikut, eri maadest, kus tegutsevad suuremad eesti sõjaveteranide organisatsioonid. Kanadast kinnitati kolleegiumi koosseisu A. Nõmmik, H. Oja ja V. Raiend ning USA-st A. Piirisild ja R. Tralla.

Austraalia, Inglismaa, Rootsi ja Saksamaa liikmed selguvad hiljem.

V. Raiendi ettepanekul, kauaaegne „Võitleja" toimetaja Saksamaal, A. Joonson, valiti Sihtasutus „Võitleja" auliikmeks.

E. Reinas esitas huvitavaid arve „Võitleja" tellijate osas:

tellijaskonnast elab Kanadas 40 protsenti, USA-s 24. Austraalias 12. Rootsis 10. Saksamaal 9 ja Inglismaal 5 protsenti.

Oli veel mõttevahetusi ja sõnavõtte (R. Kreem, R. Moks, ja A. Lehari, E. Luuk E. Salurand, A. Nõmmik jt.) kuidas eesti sõjameeste- ja vabadusvõitlejate häälekandjat levitada ja lugejaskonnale lähemale viia.

Balti Veteranide Liit on lähendanud balti sõjaveterane. Viimasel liidu 20. aastapäeval andis leedu ühingu esimees Stanley Jokubaitis Leedu Rahvuskaardi teenetemärgi üle TEVÜ esimehele Ülo Tamrele.

Foto: Vaba Eestlane

**Rohkem tellijaid — parem ajaleht.
Soovitage
VABA EESTLAST
oma sõpradele!**

Müüa Eesti Vabariigi metallmünte ja paberrahasid soodsate hindadega

Sobiv kingitus jõuludeks kõigile, noortele ja vanadele, ka investment. Küsige tasuta hinnakirja: Koit Vanema, (Eesti Numismatist). Aadress: Suite 306, 117 West 17th St. North Vancouver, B.C. Canada. Tel. (604) 984-9672

VALVEARST NÄDALALÕPUL

8. ja 9. veebr.
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

15. ja 16. veebr.
dr. J. Marley, tel. 921-7777

Õp. U. Petersoo EELK välisameti juhatajaks

EELK konsistoorium on valinud EELK välisameti uueks juhatajaks pärast praost em. dr. Jaak Tauli õpetaja Udo Petersoo Kanadast.

Õpetaja Petersoo on sündinud Tallinnas 8. mail 1934. Ta lõpetas Waterloo Luterliku Ülikooli Kanadas 1963. ja Waterloo Luterliku Seminari 1965. aastal. Õpetajaks ta ordineeriti 1975. a.

Ta on olnud EELK Sault Ste. Marie koguduse hooldajaks õpetajaks 1975. aastast alates, oli EELK Toronto Peetri koguduse hooldajaks õpetajaks 1981—82 ja valiti EELK Toronto Vana-Andrese koguduse õpetajaks 1982. a.

Udo Petersoo tegevus üldrahvuslikul alal on olnud silmapaistev ja laiahaardeline. Ta oli ms. Rahvusliku Välisvõitluse Nõukogu abiesimees 1969—73 ja esimees 1973—81. Kanada Eestlaste Kesknõukogu on, hinnates kõrgelt tema teeneid rahvuslikul tööpõllul, annetanud talle Kanada eestlaste teenetemärgi.

Udo Petersoo oli 1972. a. Torontos toimunud esimeste ülemaailmsete Eesti päevade peakomitee liige ja selle kongressi esimees.

Ta on ka töötanud Kanada Balti Liidus mitmeid aastaid ja oli 1972 — 73 liidu esimees.

Samal koosolekul, kus konsistoorium valis õpetaja Petersoo välisameti uueks juhatajaks, ta otsustas ühtlasi avaldada dr. Jaak Taulile, kes oli olnud EELK välisameti juhatajaks 1973—85, sügavat tänu tema eduka ja ustava tegevuse eest sellel kohal.

Soome arheoloogide seminar

Lääne-Soome iidsete asukate elu- ja töötingimuste tundmaõppimisele oli pühendatud rahvusvaheline arheoloogide seminar, mis peeti väikeses Isokyrös, Seinajoki linna lähedal. Seminar oli korraldatud Karjala-Soome eepose „Kalevala“ esimese väljaande ilmumise 150. aastapäeva pidustuste raames.

„Kalevala“ juubeliürituste aastal, mis kõikjal on andnud tunnistust rahva suurest huvist oma esiajaloo vastu. Ajalooainestiku poolest rikas eepos nagu ka soome rahvaluule avab muude teaduslike andmetega kõrvutatult reaalsed teed kahe eelmise aastatuhande rahvaste elu tundmaõppimiseks.

Soome teadlased tutvustasid oma sellesuunalist tööd ja uusi arheoloogilisi leide, mis on võimaldanud märksa täpsemalt käsitleda asustamise aega ning on laiendanud tänapäeva ettekujutust inimeste tolleaegsest elust. Saadud teaduslikud andmed kõnelevad sellest, et juba 7500 a. e. Kr. olid Botnia lahe kaldal inimasulad.

Seminari algataja ja organiseerija Teuvo Lagerstedt, ütles nõukogude teadlastele, et talle olevat sügava mulje jätnud Novgorodis toimunud arheoloogilised väljakaevamised. Sealt ta oligi saanud idee seminari korraldamiseks ka Soomes.

Mälestustahvel Georg Umbile, mis paigutati valminud hoone seinale.

Mälestustahvel kohusetundlikule eestlasele

Belleville, Ont. ehitas Hastings County Board of Education uue $350.000 töö- ja laohoone William R. Kirk School of Bridge Street West juurde. Ametlik avamine toimus 6. dets.

Ühekorruseline 10.000 ruutjala suurune hoone hõlbustab kindlustada kõik varustus- ja teenindusvajadused koolivalitsuse peaoperatsioonideks. Uuele hoonele anti nimeks Georg Umb Maintenance Building, kauaagse eestlasest korrashoiu mänedzheri auks, kes suri 1984. aastal pärast 18-aastat ustavat ja kohusetundlikku teenistust.

Uue hoone sisseõnistamise tseremoonia juures olid haridusdirektor Burle Summers, kadunud mänedzheri lesk Asta Umb, koolinõukogu esimees Evan Bogart ja Belleville linnapea George Zegouras.

Seinale paigutatud mälestustahvlilt eemaldas katte Asta Umb.

Georg Umbi mälestustahvli avatseremoonial. Pildil vasakult Burle Summers, mälestatava lesk Asta Umb, Evan Bogart ja Belleville linnapea George Zegeuras.

Pensionide lisandite taotlemine

Allakirjutanu poolt ilmus 16. jaanuari s.a. kuupäevaga „Vaba Eestlases“ (nr. 5) kirjutis „Pensionid ja nende lisandeid“. Selles artiklis on paar eksitavat trükiviga, millest üks on vahepeal õiendatud. Samuti tingib täiendav informatsioon artikli korrektuure.

Pensionäridele on tervishoiu ja hoolekande ministeeriumi poolt jaanuarikuu pensionitshekile lisatud informatsiooni broshüür, milles vähemaid erinevusi, võrreldes eelmainitud artikliga. Ajalehe artikli aluseks oli ministeeriumist telefoni teel hangitud informatsioon, mis rajanes nähtavasti 1985. a. detsembrikuu sissetuleku piiride tasemele ja tuleks nüüd asjaosaliste huvides kohandada vastavalt broshüüris toodud andmetele.

A. Kui teie olete vallaline, lahus elav, lesk või lahutatud ja teie aasta sissetulek, ilma vanaduskindlustuse pensionit (OAS) kaasa arvamata, on vähem kui $8.136.— (artiklis trükitud ekslikult $8.987.— $8.087.— asemel).

B. Abieluliste pensionäride sissetuleku ülemmäär on piiritletud ilma OAS pensionit kaasa arvamata $10.608.— (artiklis $10.511.—).

C. Kui pensionär on abielus ja ta abikaasa ei ole pensionär ega abiraha õiguslik, siis on abielupaari aasta sissetuleku piiriks ilma OAS pensionit kaasa arvamata $19.728.- (artiklis $19.583.—).

D. Kui pensionär on abielus ja tema abikaasa vanus on 60 ja 64 aastate vahemikus, siis pensionär võib olla õigustatud sissetuleku täienduseks ja tema abikaasa abirahaks kui nende aastane sissetulek ei ületa $15.216.— (artiklis $15.071).

Broshüüris on eraldi kategooriana toodud lesed kelle vanus on 60 ja 64 aastate vahemikus, kes elunevad Kanadas ja vastavad põhilistele alalise elukoha nõuetele. Need lesed võivad taotleda lesestunud abikaasa abiraha (Widowed Spouse's Allowance), kui nende aasta sissetulek on vähem kui $11.184.—

E. Soomet

$150.000 õppetooliks olemas

Vancouveri eestiainelisel kursusel 8 üliõpilast

17. jaanuaril 1986 toimus Vancouveri Meie Kodus Eesti Kultuuri Ühing Kanadas (EKÜK) peakoosolek. Koosoleku alul mälestati möödunud aastal lahkunud kolme liiget: Evi Saarnok, Larissa Puhvel ja Endel Nääb.

Tänu laekur Johann Eilau tegevusele oli meil 130 liiget. Samuti on edukalt korjanud rahalubadusi õppetooli asutamiseks Simon Fraseri ülikooli juures asepresident Lembit Pütsep, tõstes kogusumma üle 150 000 dollari.

President dr. Juta Kitchingul oli möödunud aastal SFU-s 2 kursust: kevadsemestril „Estonians in Canada and their Cultural Heritage“ ja sügissemestril „Ethnography of Estonian and Balto-Scandinavian Regions“.

Mõlemal kursusel anti välja EKÜK stipendiumid 250 dollari väärtuses, mille said May-Liz Vähi ja Alar Olljum.

Dr. Juta Kitching on oma õpilaste tööga väga rahul.

1985. aasta jooksul korraldati Meie Kodus 8 programmi. Väliskülaliseks sel aastal olid dr. Toivo Raun ja dr. Felix J. Oinas, samuti luuletaja Sam Hamill Jaan Kaplinski ja Wayne Holder Marie Underi tõlkijana.

Juhatusse valiti Juta Kitching — president, Lembit Pütsep — asepresident, Johann Eilau — laekur, Hilja Hansson — sekretär ja direktoriteks Linda Aug, Paul Lepik, Irene Olljum, Mara Pütsep. Revisjonikomisjoni: Paul Sander ja Katrin Marits. Perenaisteks: Edda Davis, Erli Lepik, Krista Tanner.

Eeloleva aasta kavas on endiselt igakuised loenguõhtud.

Kuna järgmine langeb 14. veebruarile, sellega Püha Valentini päevale, siis on sel puhul teemaks „Armastus“.

SFU kursuses kevadsemestril „Estonian Language and Linguistic Structures“ dr. Juta Kitchingu juhtimisel osaleb praegu 8 üliõpilast.

Peakoosolekule järgnes Helga Paakspuu ja abiliste kohvilaud, sellele Karl Pae helifilmid. Viimane on osav Vancouveri elu jäädvustaja. Nii võisime jälle silmade ette tuua tegevuse kiriku ümber ja sees, samuti mitmed juubelid — lühidalt: kurba ja rõõmsat.

Karl Pael on filme ja nüüd ka videot nii rikkalikult, et vajaksid omaette arhiivi. Küllap tulevased põlved oskaksid neid hästi hinnata!

Mõnusalt õhtult lahkuvaid kaasmaalasi ootas ees paduvihm, mis aga vancouverlasi ei heiduta: on siinne eestlaskond ju suurelt osalt saare- ja rannarahvas — veega harjunud!

HMH

Protest N. Liidu inimõiguste rikkumiste vastu

Detsembri pühapäeval toimus Toronto raekoja ees protestidemonstratsioon N. Liidu inimõiguste rikkumiste vastu. Demonstratsioonist võtsid osa eesti, läti, leedu, ukraina ja poola ühiskondade liikmed, kokku umbes saja ringis. Demonstratsioon oli tehtud seoses ÜRO Inimõiguste Päevaga, mida tegelikult peetakse 10. detsembril.

Ligemale 1500 musta ja kollast õhupalli, igaühes kaart dissidendist, keda N. Liidus taga kiusatakse või vangis hoitakse, lasti lahti linna kohale. Organiseerijad lootsid, et need kes leiavad kaardi saadaksid jõulutervitusi.

Eestlased olid oma rõhu asetanud „maailma noorimale dissidendile“ Kaisa Randperele, kelle pilte asetati õhupallidesse.

Ka andis pikema seletuse aktsioonist Viive Lomax, kes on Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamisorganisatsiooni juhatuseliige, Toronto päevalehele „The Toronto Star“,

meenutades kuidas ta perekond oli sunnitud oma kodumaalt lahkuma just enne kui N. Liit vallutas Eesti. Need sugulased, kes jäid kohale, saadeti Siberisse sunnitöölaagreisse.

Lomaxi vanemail õnnestus pääseda Rootsi, kust nad pärast seitset aastat emigreerusid Kanadasse. „Kanada on olnud meile väga hea“, ütles ta praeguse olukorra hindamiseks.

*

Teine Toronto päevaleht „The Toronto Sun“ avaldas lühema artikli koos Kaisa Randpere ja demonstratsioonist osavõtjate fotodega, kes protesteerisid Kremli poolse jätkuva dissidentide tagakiusamise pärast.

Osavõtjad, kelle hulgas oli neid, kes ise nõukogude sunnitöölaagreis olnud, mõistsid hukka N. Liidu.

Protestidemonstratsiooni korraldaja oli Balti Naiste Nõukogu, kus presidendiks on praegu Edite Lunch, kes ajakirjanikele selgitas Kaisa Randpere lugu, keda ei lasta vanemate juurde Rootsi, vaid lubatakse võtta vanaema juurest ja paigutada lastekodusse.

Aidake kaasa
„VABA EESTLASE“
levikule, sellega aitate kaasa eesti keele säilitamisele!

Marten Soomepois

esimeheks

Rügemendi aastapäeva tä
1. märtsil

Koosoleku alul mälestati möödunud tegevusaasta jooksul surma läbi lahkunud relvavendi, kelleks olid Karl Beckman, Arthur Komi, Ernst Laur, Kaul Kadak, Heino Nassar ja Erik Leinberger.

Möödunud aasta tegevusest rääkis esimees E. Marten, nimetades märtsis olnud JR200 42. aastapäeva. Muus osas on tegevus olnud peamiselt mälestuslikku laadi relvavendade viimsele unele saatmisega ja neile järelhüüete ütlemisega; seoses sellega korraldati K. Kadaku matusel ka peied.

Eesti keskkooli lõpetajaile on kingitud soomepoiste liikumist kirjeldav ingliskeelne teos „For Freedom only“, mida tahetakse ka tulevikus teha.

Koostöös Stokholmi JR200 Sõprusühinguga on vaiminud „Põhjala Tähistel“ nr. 16. Samuti on koostöö olnud hea TEVÜ'ga, kus sõbralikult on oldud kaastegev langenute mälestusjumalateenistusel.

Majandusaruande esitas laekur E. Tigane. Ajavahemikus 10. märts 1985 kuni 2. veebr. 1986 on tulude poolel $2428.62, kulusid $1849.55. Klubi varanduste seis $5370.63, sellest raha pangas $3814.62. Sissetulekute osas oli ka üks kolmandik ESTO-84 sõduritepeo puhastulust, mis jagati kolme korraldava organisatsiooni vahel.

Eeloleva aasta tegevuskavas on ettenähtud 1. märtsil JR200 aastapäev eelmisel aastal korraldatu sarnasena. Õhtule tahetakse anda sõjamälestuslik ilme.

Ka on soomepoisse kutsutud kaasa TEVÜ poolt kavas olevale mini-sõduriõhtule, mis toimuks aprillis.

Ühine on ka järgmine langenute mälestus-jumalateenistus, mis jääb tulevikus alaliselt Paju lahingu aastapäevale.

Klubi sisemises tegevuses on ettenähtud omavaheline sidepidamine ja vajaduse korral abistamine. Leiti, et vaatamata oma väiksele arvule ollakse need, kelle kaaslaste tegudest on jäänud eesti rahvale

Avastati auk Halley komeedi sabas

HEIDELBERG — Lääne-Saksamaa teadlane on avastanud augu Halley komeedi sabas, teatas Max Planck Institute of Astronomy. Instituut avaldas foto komeedist, mille võttis astronoom Kurt Birkle 10. jaanuaril, mis selgesti näitab komeedi sabas tumedat laiku või auku mitte kaugel selle hõõguvast peast.

Eesti Kodus
MÜÜA
1 magamistoaga korter, orupoolne, garaash. Tel. 1-705-689-6779

AVAR KORTER ÜÜRIDA
3-magamistoaga, täielikult renoveeritud, parkettpõrand.
Vaikne privaatne korterimaja Mt. Pleasant ja Eglinton. Tel. 1-519-885-6958

ks olemas

ursusel

Vancouveri Meie Kodus
(EKÜK) peakoosolek.
ud aastal lahkunud kol-
uhvel ja Endel Nääb.

arits. Perenaisteks: Edda Da-
rli Lepik, Krista Tanner.
loleva aasta kavas on endiselt
ised loenguõhtud.

na järgmine langeb 14. veeb-
rile, sellega Püha Valentini
evale, siis on sel puhul tee-
ks „Armastus".

U kursuses kevadsemestril
nian Language and Linguis-
tructures" dr. Juta Kitchingu
misel osaleb praegu 8 üliõpi-

akoosolekule järgnes Helga
spuu ja abiliste kohvilaud, sel-
Karl Pae helifilmid. Viimane
sav Vancouveri elu jäädvusta-
Nii võisime jälle silmade ette
tegevuse kiriku ümber ja sees,
ti mitmed juubelid — lühi-
kurba ja rõõmsat.

rl Pael on filme ja nüüd ka
eot nii rikkalikult, et vajaksid
aette arhiivi. Küllap tulevased
lved oskaksid neid hästi hin-
ta!

õnusalt õhtult lahkuvaid kaas-
asi ootas ees paduvihm, mis
vancouverlasi ei heiduta: on
e eestlaskond ju suurelt osalt
- ja rannarahvas — veega har-
d!

HMH

imõiguste

us Toronto raekoja ees
inimõiguste rikkumiste
osa eesti, läti, leedu, uk-
med, kokku umbes saja
ud seoses ÜRO Inimõi-
etakse 10. detsembril.

omaxi vanemail õnnestus pää-
Rootsi, kust nad pärast seitset
t emigreerusid Kanadasse.
nada on olnud meile väga
', ütles ta praeguse olukorra
amiseks.

☆

eine Toronto päevaleht „The
onto Sun" avaldas lühema ar-
koos Kaisa Randpere ja de-
stratsioonist osavõtjate fotode-
kes protesteerisid Kremli pool-
ätkuva dissidentide tagakiusa-
pärast.

savõtjad, kelle hulgas oli neid,
es ise nõukogude sunnitöölaag-
eis olnud, mõistsid hukka N.
iidu.

rotestidemonstratsiooni korral-
a oli Balti Naiste Nõukogu, kus
sidendiks on praegu Edite
ch, kes ajakirjanikele selgitas
sa Randpere lugu, keda ei las-
vanemate juurde Rootsi, vaid lu-
akse võtta vanaema juurest ja
gutada lastekodusse.

Aidake kaasa
„VABA EESTLASE"
levikule, sellega aitate kaasa
eesti keele säilitamisele!

Marten Soomepoiste Klubi esimeheks

Rügemendi aastapäeva tähistatakse 1. märtsil

Soomepoiste Klubi pidas oma korralise aastakoosoleku 2. veebr. Eesti Majas tavakohaseks saanud osavõtjaskonnaga. Koosoleku juhatajaks valiti Edgar Marten, protokollijaks J. Vihma.

Koosoleku alul mälestati möödunud tegevusaasta jooksul surma läbi lahkunud relvavendi, kelleks olid Karl Beckman, Arthur Komi, Ernst Laur, Kaul Kadak, Heino Nassar ja Erik Leinberger.

Möödunud aasta tegevusest rääkis esimees E. Marten, nimetades märtsis olnud JR200 42. aastapäeva. Muus osas on tegevus olnud peamiselt mälestuslikku laadi relvavendade viimsele unele saatmisega ja neile järelhüüete ütlemisega; seoses sellega korraldati K. Kadaku matusel ka peied.

Eesti keskkooli lõpetajaile on kingitud soomepoiste liikumist kirjeldav ingliskeelne teos „For Freedom only", mida tahetakse ka tulevikus teha.

Koostöös Stokholmi JR200 Sõprusühinguga on vaiminud „Põhjala Tähistel" nr. 16. Samuti on koostöö olnud hea TEVÜ'ga, kus sõbralikult on oldud kaastegev langenute mälestusjumalateenistusel.

Majandusaruande esitas laekur E. Tigane. Ajavahemikus 10. märts 1985 kuni 2. veebr. 1986 on tulude poolel $2428.62, kulusid $1849.55. Klubi varanduste seis $5370.63, sellest raha pangas $3814.62. Sissetulekute osas oli ka üks kolmandik ESTO-84 sõduritepeo puhastulust, mis jagati kolme korraldava organisatsiooni vahel.

Eeloleva aasta tegevuskavas on ettenähtud 1. märtsil JR200 aastapäev eelmisel aastal korraldatu sarnasena. Õhtule tahetakse anda sõjamälestuslik ilme.

Ka on soomepoisse kutsutud kaasa TEVÜ poolt kavas olevale mini-söduriõhtule, mis toimuks aprillis.

Ühine on ka järgmine langenute mälestus-jumalateenistus, mis jääb tulevikus alaliselt Paju lahingu aastapäevale.

Klubi sisemises tegevuses on ettenähtud omavaheline sidepidamine ja vajaduse korral abistamine. Leiti, et vaatamata oma väiksele arvule ollakse need, kelle kaaslaste tegudest on jäänud eesti rahvale mälestus kui omamoodi liikumisest Eesti ajaloos.

Valimistel valiti senine esimees E. Marten edasi klubi esimeheks, **juhatuseliikmeiks Endel Tigane, Johannes Vihma, Endel Ruberg ja Rudolf Kuus,** juhatuseliikme kandidaatideks Edkar Valk ja Leander Ots, revisjonikomisjoni Paul Rabisson ja Arkadi Altosaar.

Koosolekul algatatud küsimuste all otsustati kaotada liikmemaks, mis viimati oli $3.00 aastas ja liikmeiks loetakse kõik Põhja-Ameerikas elavad soomepoisid.

Ka otsustati toetada Eesti Vabadusfondi, kuna soomepoisid Põhja-Ameerikas toetavad Eesti vabadusvõitlejail kõigil rinnetel võitluses Vaba Eesti eest.

Seda tuleb jätkata ja võitlusvaimu süvendada. Nii kaua kui Eesti ei ole vaba kestku see raugemata jõuga.

Läbirääkimiste all arutleti eeloleva JR200 aastapäeva sisulist kujundamist ja muid sellega seotud küsimusi. Ka tegi E. Ruberg teatavaks, et 8. veebr. toimub Lättemäel suursuusatamise võistlus, mida ta igal aastal on kasutanud Eesti kohta informatsiooni jagamiseks kui eestlaste maa-alalt tuhanded suustajad läbi sõidavad. Ta kutsus kaasa kellega koos sõita.

☆

Koosoleku lõpul peetud esimesel juhatusekoosolekul jagati ametid: abiesimeheks — E. Ruberg, sekretäriks — R. Kuus, laekuriks — E. Tigane ja ametita liikmeks J. Vihma.

Postiseisak Mississauga postkontoris

Mississaugas asuvas Kanada suurimas postijagamiskeskuses Gateways oli möödunud nädalal tavakohane paaritunnine tööseisak lepingu nõudmistele surve avaldamiseks. Administratiiv-ametühingu liikmed, keda on Kanada postiteenindusel 4200 nõuavad 35-tunnilist töönädalat, suurt palgatõusu ja muid tingimusi, mis möödunud 13 kuul kestnud läbirääkimistel pole kokkulepeks võimalusi andnud. Illegaalsest tööseisakust osavõtjaid tõenäoliselt ei karistata kuna nende asi ‚vajavat veel uurimist". Üldine postistreik võivat tulla paari nädala pärast.

USA kaubanduse rekordiline defitsiit

WASHINGTON — USA 1985. a. kaubanduse defitsiit oli rekordiline 148,5 miljardit USA dollarit; üksi detsembris oli defitsiit 17,4 miljardit dollarit. Selles Kanada kaubanduse ülekaal tõusis 1985. a. 20 miljardile USA dollarilile, Jaapani osa 37 miljardit 49,7 miljardile USA dollarile. Kardetakse et selline olukord võivat anda ameerika protektsionistidele tugevamat kaalu välismaadega kaubavahetuse kitsendamiseks.

Püüavad kaasa komisjoni uurimisreisile

OTTAWA — Kanada ida-euroopa ühiskondade esindajad püüavad saada kohtuotsust, mis võiks lubada nende liikmeile, keda kahtlustatakse sõjakuritegudes osa võtta, kui Deschenese komisjon läheb N. Liitu andmeid koguma. Komisjonil on aega 30. juunini raporteerida igast immigrandist, kes võis olla süüdi natsi kuritegudes.

Avastati auk Halley komeedi sabas

HEIDELBERG — Lääne-Saksamaa teadlane on avastanud augu Halley komeedi sabas, teatas Max Planck Institute of Astronomy. Instituut avaldas foto komeedist, mille võttis astronoom Kurt Birkle 10. jaanuaril, mis selgesti näitab komeedi sabas tumedat laiku või auku mitte kaugel selle hõõguvast peast.

Eesti Kodus

MÜÜA

1 magamistoaga korter, orupoolne, garaash. Tel. 1-705-689-6779

AVAR KORTER ÜÜRIDA

3-magamistoaga, täielikult renoveeritud, parkettpõrand.
Vaikne privaatne korterimaja Mt. Pleasant ja Eglinton. Tel. 1-519-885-6958

Akadeemilised võrkpallivõistlused

Korp! Rotalia A ja Korp! Indla naiskond tulid võitjaiks

Eesti akadeemiliste organisatsioonide vahelised võrkpallivõistlused peeti laupäeval, 1. veebr. Scarboro College'is. Osavõtjaid oli 150 ümber, kes jagunesid kümnesse meeskonda ja nelja naiskonda. Pealtvaatajaid oli paarisaja ümber.

Jaanuari lõpu võistlustele eelnes eelmisel õhtul koosviibimine Tartu College'is. Võistlused ise on toimunud 1970. a. alates, alul Toronto ülikooli võimlas, viimastel aastatel Taimo Pallandi kaasabil on saadud soodsa hinnaga Scarboro College'i ruume. See on talvine suursündmus, mis hoiab eesti noored koos ja tegevuses võrkpalli mängijaina. Võistluse algusest siian on võistelnud kaasa meestest Raivo Remmel ja naistest Mai Kreem.

Naiskondadest tuli esimeseks Korp! Indla I naiskond koosseisus Ann Aug, Taimi Ilves-Claire, Christina Greenbaum, Viivi Holmberg, Kati Kütti ja Ester Kapp-Kivi, võites finaalis Korp! Filiae Patriae 2:0 (15:13 ja 15:6).

Teisele kohale tulnud Korp! Filiae Patriae naiskonnas mängisid Elda Käärmann, Evi Valge, Heli Kich-Kaur, Maret Liik, Evi Kuld-Laikve ja Sirje Järvel.

Kolmandale kohale tuli Korp! Amicitia, neljandale Korp! Indla teine naiskond.

Huvi võistluste vastu oli ülemandriline: New Yorgist oli saabunud EÜS meeskond, üksikvõistlejad Henno Piirsalu Floridast, Mart Põldma Dallasest, Villi Käärid Washingtonist ja Aaro Tõnnis Londonist, Ont., kes mängisid oma organisatsiooni meeskondades.

Kümnest meeskonnast tuli esikohale pärast pingelisi mänge Korp! Rotalia A meeskond koosseisus Paul Kako, Indrek Kanne, Hillar Heine, Martin Vahtra, Mart Põldma, Juhan Lindau ja Aaro Tõnnis, kes finaalis võitis Korp! Estica meeskonna. Kolmandat ja neljandat kohta jagasid New Yorgi EÜS ja Korp! Vironia meeskonnad.

Võistluse vahekohtunikud olid Tammi Ruutopõld ja Taimo Ilves, peakorraldajaks Lembit Jõgi, kes pärast võistlusi andis üle ka rändkarikad. Sellejuures tuleb märkida, et naisorganisatsioonidest on karikat seni võitnud Amicitia viis ja Filiae Patriae kümme korda, tänavu võitis selle esmakordselt Korp! Indla naiskond.

KESKTALVINE VÄLJAMÜÜK

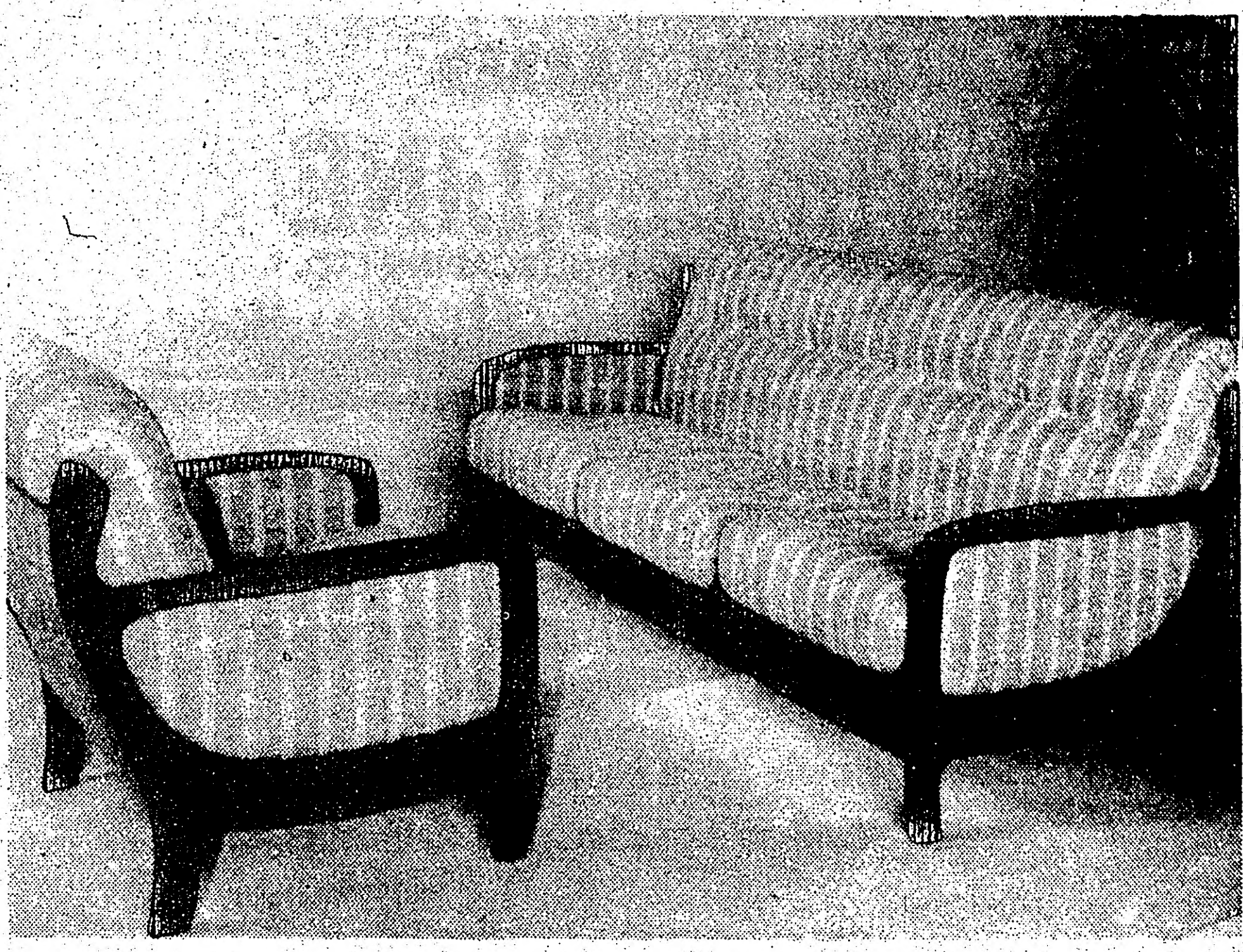

Riiulid, magamistoa-, elutoamööblid, lambid jm.
Suletekid ja tekkide katted jm.
Avatud: esmasp., teisip., neljap., reedel 9—9, kolmap., laup. 9—5
Astuge sisse ja vaadake ringi!
Nolte
SWEDISH FURNITURE HOUSE
475-6016

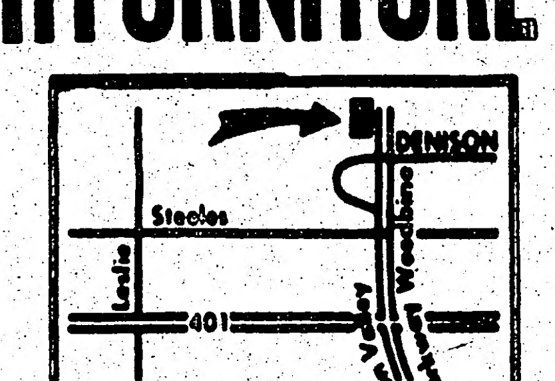

7500 Woodbine Ave., (½ milli põhjapool Steeles'i)

ILMUS
Eesti Kirjanike Kooperatiiv
Arvo Mägi
„HINGEDE HELIN"
17 armulugu — 254 lk.

Hinnad tellijaliikmeile:	üksikraam. br.	üksikraam. köit	poolsari (6 raamatut) br.	poolsari (6 raamatut) köit.
USA ja Kanada	$9.50	$11.70	$57.—	$70.20

Kaanehind mitteliikmeile: br. $12.—, köit. $16.—

ESINDAJAD KANADAS:
A. Viirlaid, 63 Glen Davis Cresc., Toronto M4E 1X7, Ont.; Estonian Publishing Co., „Meie Elu", 958 Broadview Ave., Toronto M4K 2R6, Ont.; E. Kalm, R.R. 2, Breslau, Ont. N0B 1B0; Hilja Teose, 11771 De Tracy St., Montreal, Que. M4J 2C1; V. Sprague, 2313 Samuel Drive, Ottawa K1G 3C3, Ont.; U. Veedler, 47 Kent Ave., Sault Ste. Marie, Ont.

KÕIGE PAREMAD HINNAD TORONTOS
17 korterit 36-est juba müüdud
uus UPPER BEACHES KONDOMIINIUM
3736 St. Clair Ave. E.
Uus, moodne, avar, privaatne, kvaliteediline kondomiinium. Liiklusele kättesaadav ja jalutuskaugusel rannapargist. Ehitamine algab aprillis 1986 ja valmib mais 1887.
Ostke nüüd eelmüügi hinnaga enne kui hinnad uuesti tõusevad. Büroo avatud igal laupäeval ja pühapäeval kella 1—5 p.l. või kokkuleppel 444-6405, 444-2897 ja 266-5019

A/S Eesti Maja Torontos vajab
MAJAHOIDJAT
Töötunnid ja palk kokkuleppel
Inf. hel. 466-6237 õhtuti

Kinkige sünnipäevaks „VABA EESTLANE"

SPORT

Balti sportlaste koostöö tiheneb

Põhja-Ameerika Balti Spordiliit pidas koosoleku

11. jaanuaril toimus Torontos Leedu Majas Balti Spordiliidu uue juhatuse koosolek kuue leedulase, kolme lätlase ja kolme eesti sporditegelase osavõtul. USA Eesti Spordiliidu esindajaks on Eddie Tomson N. Jersey'st. Clevelandist oli kohal endine esimees A. Bielskus, kes jääb edasi välissekretäriks. Eesti osas tuli juurde Jaan Schaer.

Koosolekul oli otsuste tegemine spordialade tegevuse aja ning kohtade suhtes. Vaba Olümpiaadi tegevust arutatakse järgmisel, 1. märtsi koosolekul. See loodetakse veelgi paremini läbi viia kui eelmised kaks.

Mäesuusatamise võistlused toimuvad 1. veebr. Devil's Elbow, Ont. suusakuurordis. Murdmaasuusatamise võistlused jäävad ära, kuna ei leidu osavõtjaid ega organiseerijaid.

Kergejõustikuvõistlused on 13. ja 14. septembril Läti staadionil Hamilton/Toronto vahel.

Laskevõistlused 13. ja 20. sept. Tennisevõistlused peetakse juulis, tavaliselt Detroit'i ligidal, kust eestlased pole enam aastaid osa võtnud. Võrkpallivõistlused on ettenähtud 8./9. nov. peamiselt leedulaste ja lätlaste osavõtul. Tahetakse ka hokivõistlus läbi viia, kuid kindlustused on liiga kõrged. Ujumisvõistlusi püütakse edaspidi korraldada suurte kauguste tõttu regionaalselt, seega üks võistlus toimub Clevelandi ümbruses, teine New Yorgis asujaile ja kolmas Toronto ümbrusele, mis toimuks tänavu novembris. Ujumisala organiseerijaks jäi edasi Mai Kreem, kuni keegi teine leitakse.

Vaadatakse läbi ka põhikiri ja spordialade kavad tegemaks ajakohaseid muudatusi. Balti spordijuhtide neljatunniline koosolek oli väga üksmeelne ja töötahteline, kus avaldati tänu endisele esimehele A. Bielskusele. Uus esimees J. Zivtina, olles kergejõustiku alade sportlane, loodab uut tegevusvaimu tuua Balti Spordiliidule. Selleks on vaja kolme rahvuse ühist huvi ja energiat järgnevaiks aastaiks. M. K.

Cindy Õunpuu jälle esimene

Florida ja Texase vahelisel ujumisvõistlusel saavutas Cindy Õunpuu esikoha 200 jardi rinnuliujumises ajaga 2.15,06. Samuti ta oli esimene 400 jardi kompleksteateujumises, kus Cindy Õunpuu oli üheks võistkonna liikmeks, ajaga 3.46,79.

Florida võistkonda kuulus ka vettehüppaja kanadalanna Debbi Fuller, Pointe Claire, Que., kes saavutas neljanda koha 1 m hüppelaualt ja teise koha 3 m laualt, vastavalt punktidega 228,95 ja 278,32.

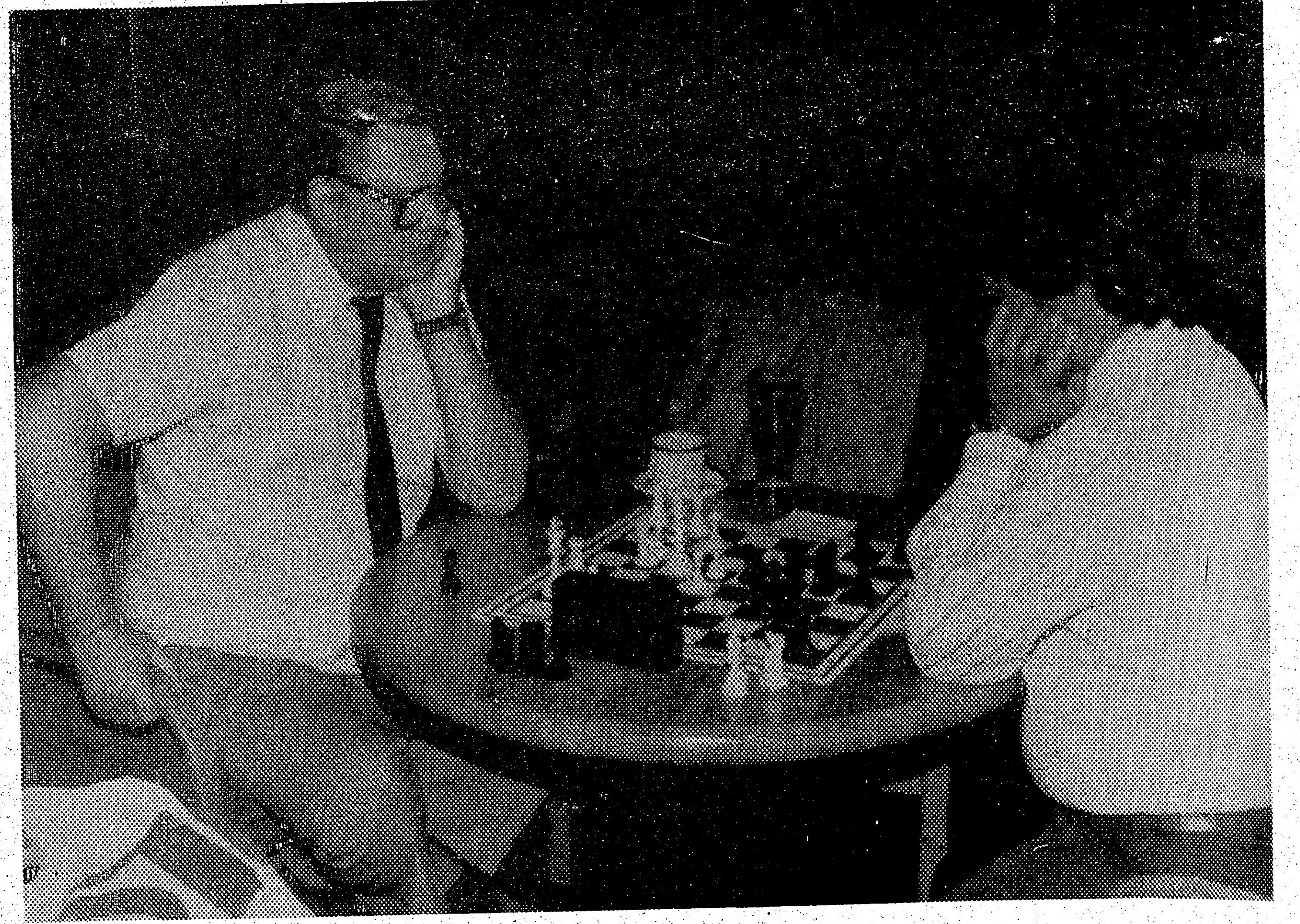

Paul Kerese mälestusturniiril anti Jaak Triefeldtile üle auhind kui kõige suurema reitingu tõusuga eesti maletajale möödunud aastal. Pildil J. Triefeldt mängimas ennejõulusel turniiril Etobicoke Maleklubi maletajaga. Foto: Vaba Eestlane

Kalev Pügi mälestusturniir

Torontos toimus 27. dets.—7. jaan. Kanada eestlasest maletaja Kalev Pügi mälestusturniir. See oli 12 mängijaga kinnine sündmus, mis peeti eesti-kanadalase maleorganiseerija, Kanada Maleühingu kauaaegse presidendi mälestuseks.

Võistlusest võttis osa neli välismaist ja kolm internatsionaalset meistrit, mis tagas turniirile maailmaföderatsiooni taseme, kus kõikide maletajate reiting oli üle 2200. Esikohale tuli torontolane internatsionaalne meister Lawrence Day 8 punktiga, teine Patrick Wolff Bostonist 7,5, kolmas torontolane John Pajak 7, neljas inglane David Norwood 6,5.

Samal ajal korraldatud reservturniiril nooremaile tuli esimeseks eesti maletaja Ingvar Liitoja. Noorte keskmine reiting oli 2150.

Kalev Pügi kolm poega Madis, Kalle ja Andrus olid auhindade üleandmisel, üks neist tänas Kanada Maleföderatsiooni isale osutatud au eest.

Auhindu eesti maletajaile

Enne Paul Kerese mälestusturniiri peetud lühikesel mälestushetkel anti Ingvar Liitojale ja Martin Veltmanile heade tulemuste eest male alal Aleksander Praksi poolt annetatud auhinnad, ESTO-84 albumid. Samas avaldati tunnustust Kanada Maleföderatsiooni rinnamärgi annetamisega Vaba Eestlase toimetajale H. Ojale Toronto maleliikumisele osutatud abi eest.

Veel tulid jagamisele Kalev Pügi ja Paul Schmidti mälestusauhinnad males saavutatud suurima edu eest ajavahemikus aug. 84—85. Esimene oli Jaak Triefeldt, kes sel ajavahemikul suurendas oma reitingut 132 p. ja teiseks Jaak Järve 33 punktiga. Auhinnad andis üle Eesti Maleklubi juhatuseliige V. Pikkand.

Eesolevad malevõistlused

Toronto Eesti Maleklubil on ees mitmed võistlused: 20. veebr. ja 20. märtsi õhtul, laup. 10. aprillil kell 2 p.l. maakondade päeval Eesti Majas.

Leeni

Marta Sillaots

Elulookirjelduslike katsete raamatust „ALGAJAD"

Tallinnas 1912

4.

„Kas Leeni oli täna koolis hea laps?" küsib isa, kui Leeni harilikust ajast terve tund hiljem koju jõuab.

See kõlab nagu karm pilkamine. Leeni pea vajub rinnale, punaseks nutetud silmadest hakkavad uuesti pisarad veerema, äge nuuksumine raputab kõhna keha. Vihaselt saadab isa nuuksuva lapse söögilaua juurest ära. „Niisugusele pole süüa vaja," ütleb ema.

Alles õhtul, kui Leeni on sängis ja vaipa üle pea tõmmates nukule oma häda kaebab, tunneb ta ennast mõneks tunniks varjatud olevat. Ta silitab ja kallistab nukku. Vaene nukk ei saa vist küll kunagi enam uut kleiti; aga ta on ometi ainuke, kes kunagi kuri ega halb ei ole.

VI

Päevast päeva, nädalast nädalasse, kuust kuusse kestab lõpmata kihutamine. Nagu tagaaetud, hirmunud loomakese tunneb Leeni enese olevat, nagu äraaetud hobuse, keda armuta edasi piitsutatakse, ikka edasi . . .

Tuimalt ja väsinult laseb ta ennast taga kihutada; vastu panna ei jõua, vaikselt kannatab ta kõik ära. Noomitakse koolis, noomitakse kodus; manitsetakse kodus, manitsetakse koolis; karistatakse kodus ja karistatakse koolis. Leeni õpib saksa- ja venekeelseid tükke pähe, õpib piiblilugusid ja laulusalme, õpib geograafiat ja ükskordühte, — ja mida enam ta õpib, seda kahvatumaks muutub tema nägu, seda tumedamad ringid piiravad väsinud silmi, seda kibedamaks muutub joon suu ümber, seda lootusetum on pilk. Nukk vedeleb nädalate kaupa nurgas, tema kleit on tolmunud, juuksed sassis, — Leenil ei ole aega nuku peale mõtelda. Õhtuti ei kurda ta enam pead vaiba alla peites nukule oma viletsust. Leeni õpib kuni pea valutab ja tähed punetavate silmade ees tantsima hakkavad. Siis langeb ta väsinult sängi, teadmisega, et mõne tunni pärast jälle hommik on ja uus päev algab. Kui ometi öö kunagi ei lõpeks! . . . Unenäod ei vii teda enam haljale aasale päikesepaistele mängima, need kannavad teda koolipingile raamatute taha, sunnivad pliiatsi väsinud sõrmede vahele ja ei lase vaevatud aju ka öösel päevaseid muresid unustada . . .

Linda puudub viimasel ajal sagedasti koolist. Ta on veel sõnaahtram kui enne; õpetükki ei mõista ta pea kunagi enamb. Kui preln vihaselt käratseb laseb ta kurvalt pea longu, sosistab: „Tükk oli nii raske . . ." ja läheb sõnakuulelikult nurka. Tema õrn kahvatu nägu on kollakas-halliks muutunud, käik jääb ikka pikaldasemaks, õhtul juhtub sagedasti, et ta ema juttu lõpuni ei jõua kuulata, nii väsinud on ta. Linda vaatab veel sagedamini aknast välja kui enne: ta ootab kevadet. Iga päev jutustab ta Leenile lumekellukestest, mis nüüd varsti lume alt peavad välja tulema. Sinised silmad muutuvad elavamaks kui ta sosistab:

„Ema ütles: kuri Põhjapakane kattis lilled külma vaibaga kinni, aga varsti tuleb kuldjuustega kuningatütar ja puurib heledate päikesekiirtega augud külmast lumest läbi; siis tulevad lumekellukesed vaiba alt välja ja helistavad nii tasa-tasa, kuni kõik lilled üles ärkavad. Siis põgeneb Pakane kaugele ära ja kevad tuleb. . .

„Ja siis tuleb suvi ja kool pannakse kinni!" ütleb Leeni, ja tema väsinud pilk muutub elavamaks. —

Kord, kui Linda jälle mitu päeva koolist puudunud oli, ütles preln pärast hommikupalvet kurblik-tõsise häälega:

„Armsad lapsed, teie kooliõde Linda Jürgenson on täna öösel siit ilmast lahkunud. Meie tahame tema hinge eest palvetada."

Linda ei jõudnud kevadet ära oodata. Esimesed lumekellukesed andis ema talle hauda kaasa.

VII

Hommikuse päikese kiired tükivad läbi aknaluugi pragude tuppa. Leeni magab. Kõhnu põskesid katab kerge puna, käed on risti, pruunid juuksed langevad korratult padjale. Päikese kiired kasvavad pikemaks, jõuavad Leenikese sängini. Järsku nagu ehmatades teeb Leeni silmad lahti. Õige, ta on ju maal vanaema juures ja kool on kaugel. Leeni tahab teist külge pöörata, korraga tuleb midagi meelde, mis une silmist peletab: Hans ootab teda metsas. Silmapilk on Leeni sängist väljas, tasa, et mitte ema äratada, paneb ta riidesse ja teeb ukse lahti.

„Oo!" Leeni peab silmad kinni pigistama, nii pimestav on valgusemeri millesse ta väljas satub. Hommikupoolne taevas on kuldne ja heleroosa; punane päikesekuul ripub särava mere kohal. Sätendavate pisaratega kaetud aasal kõiguvad kollased kullerkupud nagu tuhanded väikesed päikesed. Tumedalt seisab eemal mets.

Leeni jookseb üle kastese aasa. „Hans, Hans ae!" hüüab ta ja jälle: „Hans ae-ee!" — „Aee!" kostab metsast vastu. On see vastukaja või on Hans Leeni hõikamist kuulnud? . . . Leeni hüüab veel kord; nüüd tunneb ta selgesti Hansu hää'e ära. Ta jookseb kiiremini üle pehme, kuivanud okastega kaetud metsaaluse, sinnapoole kust Hansu hääl kostab. Nüüd kuuleb ta üsna lähedal: „Leeni!" Leeni ronib üle aia, jookseb edasi, poeb läbi mulgu, — viimaks on ta paigal. Madala rohuga kaetud söödil on paar kirju lehma söömas; söödi serval, kuusekännu otsas istub Hans, vana mütsilott peas ja vaatab naerval pilgul Leeni otsa.

„Said sina ka maast üles!" sõnab ta heasüdamliku, natuke põlgliku muigamisega. „Päike juba suures kõrges!" lisab ta juurde.

Leeni asub Hansu kõrvale. Paljaid kastest märgi jalgu kuue alla peites, et soojem oleks, ütleb ta mõttes:

„Ma nägin unes, et ma koolis olin."

„Ja ise lubasid „metsapiigasid" unes näha!"

„Ja ma palusin ometi õhtul armsat Jumalat, et ta laseks mind metsapiigasid unes näha . . ." sosistab Leeni.

(Järgneb)

Kir

Sibeliuse K

Kontsert 3. ma

Jean Sibelius oli 26-aastane, kui ta komponeeris Kalevala ainetele põhineva sümfoonia Kullervo. Pärast teose esiettekannet otsustati seda mitte enam esitada helilooja eluea jooksul. Pärast Sibeliuse surma on seda mängitud ülemaailmses ulatuses, küll aga mitte Kanadas. Kanada Soome Sõprade Ühingu (Canadian Friends of Finland) algatusel toimub selle jõulise ja dramaatilise heliloomingu esiettekanne Kanadas eeloleval maikuul.

Kalevalast ammendatud tekst kirjeldab seika Kullervo rännakuist, kus ta noore neiu vägistab, kes hiljem osutub ta õeks. Meeleheites surmab Kullervo enese. Teose partituuris esinevad metsosoprani ja baritoni soolod saadetuna orkestrist ja meeskoorist. Viimases on tegev ka Toronto Eesti Meeskoor. Kooril on täita jutustaja osa, osutades halvaendelisele ettekuulutusele, mis kulmineerub ahastava lõpuosaga.

Lisaks Toronto Eesti Meeskoori osalemisele ettekandes, peaks kohalikku eestlaskonda huvitama südamelähedased ja huvitavad hõimukultuuri esindajad Kalevala ja Sibelius ning nendele lisaks Soomest saabuvad tunnustatud muusikud ja solistid, keda siin vaid harukorril kuulda saab.

Viimastest esineb hästituntud soome bariton Esa Ruuttunen, kelle muusikaõpingud hõlmavad nii soome Sibeliuse Akadeemiat kui itaalia ja saksa laulukoole. Ta on kontsertidega esinenud Soomes, Rootsis, Saksamaal, Shveitsis, Austrias, Ühendriikides ja Eestis. Kõikjal hea menuga. Teise laulusolistina esineb Ritva Auvinen, kes samuti laulu õppis Sibeliuse Akadeemias ja end hiljem Itaalias täiendas. Ta edukas rahvusvaheline karjäär hõlmab esinemisi üle-euroopalikus ulatuses, samuti ka New Yorgi Metropolitan Ooperis.

Meeskoori põhiosa moodustab Laulun Ystävät meeskoor, asutatud 1914. aastal. See on kujunenud populaarseks ja armastatud kooriks oma paljudel repertuaaririkkail esinemisil. Praeguse koorijuhina tegutseb Matti Hyökki, kes koori kõrgetasemelist traditsiooni jätkab. Kullervo esiettekandel Torontos juhatab ta ühendatud meeskoori, mil-

TICKET

SIBELIUS

KULLERVO

SYMPHON

Order your tickets now

advantage of priority

ORDER BY TELEPHONE: (416) 59

toll free 1-800-268-9176 from locatio

local calling area but within the 416 a

ORDER BY MAIL:

Box Office, Roy Thomson Hall,

60 Simcoe Street, Toronto, Ontario

NAME

APT.

POSTAL CODE

☐ Wheelchair location required.

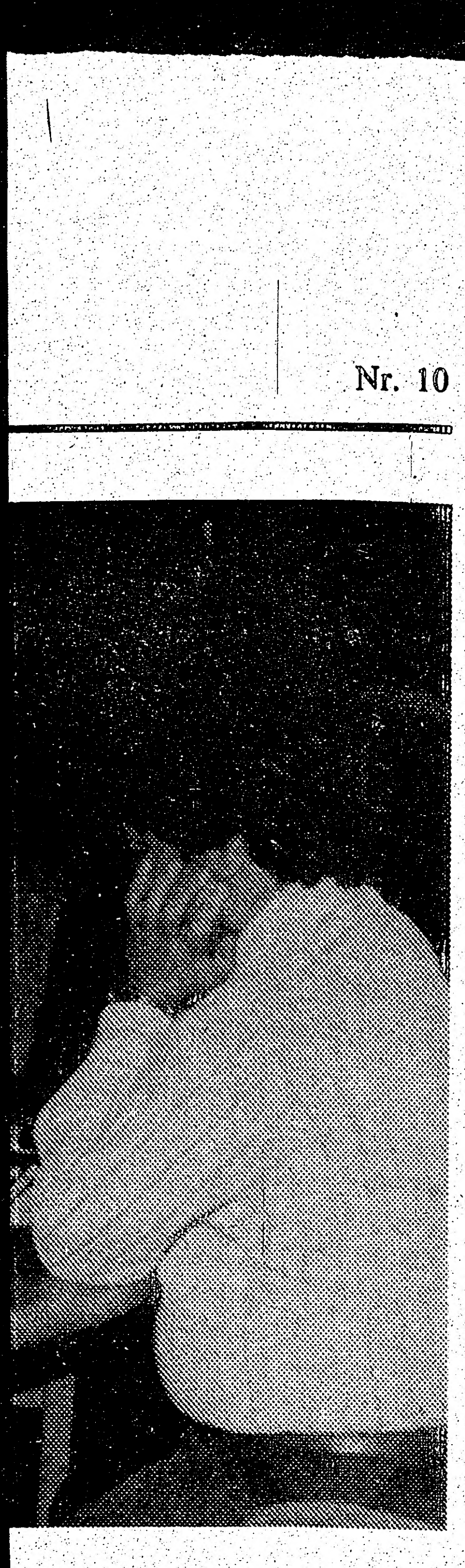

d kui kõige suurema reitin-
feldt mängimas ennejõulu-
Foto: Vaba Eestlane

imetajale H. Ojale Toronto ma-
iikumisele osutatud abi eest.

Veel tulid jagamisele Kalev Pü-
ja Paul Schmidti mälestusauhin-
d males saavutatud suurima edu
st ajavahemikus aug. 84—85.
ımene oli Jaak Triefeldt, kes sel
ıvahemikul suurendas oma rei-
gut 132 p. ja teiseks Jaak Järve
punktiga. Auhinnad andis üle
sti Maleklubi juhatuseliige V.
kand.

esolevad alevõistlused

Toronto Eesti Maleklubil on ees
tmed võistlused: 20. veebr. ja 20.
ärtsi õhtul, laup. 10. aprillil kell
p.l. maakondade päeval Eesti
ajas.

„Oo!" Leeni peab silmad kinni pi-
tama, nii pimestav on valguse-
eri millesse ta väljas satub. Hom-
ikupoolne taevas on kuldne ja he-
oosa; punane päikesekuul ripub
rava mere kohal. Sätendavate pi-
ratega kaetud aasal kõiguvad kol-
sed kullerkupud nagu tuhanded
ikesed päikesed. Tumedalt seisab
mal mets.

Leeni jookseb üle kastese aasa.
Hans, Hans ae!" hüüab ta ja jälle:
Hans ae-ee!" — „Aee!" kostab
etsast vastu. On see vastukaja või
Hans Leeni hõikamist kuulnud?
Leeni hüüab veel kord; nüüd
nneb ta selgesti Hansu hää'e ära.
jookseb kiiremini üle pehme,
ivanud okastega kaetud metsa-
ıse, sinnapoole kust Hansu hääl
stab. Nüüd kuuleb ta üsna lähe-
l: „Leeni!" Leeni ronib üle aia,
okseb edasi, poeb läbi mulgu, —
maks on ta paigal. Madala rohu-
kaetud söödil on paar kirju leh-
a söömas; söödi serval, kuusekän-
otsas istub Hans, vana mütsilott
as ja vaatab naerval pilgul Lee-
otsa.

„Said sina ka maast üles!" sõnab
heasüdamliku, natuke põlgliku
ıigamisega. „Päike juba suures
rges!" lisab ta juurde.

Leeni asub Hansu kõrvale. Pal-
id kastest märgi jalgu kuue
a peites, et soojem oleks, ütleb
mõttes:

„Ma nägin unes, et ma koolis
in."

„Ja ise lubasid „metsapiigasid"
es näha!"

„Ja ma palusin ometi õhtul
msat Jumalat, et ta laseks
ind metsapiigasid unes näha . . ."
sistab Leeni.

(Järgneb)

---

kirjandus • kunst • muusika

Sibeliuse Kullervo sümfoonia esiettekandele Kanadas

Kontsert 3. mail Roy Thomson Hallis Toronto Eesti Meeskoori osavõtul

Jean Sibelius oli 26-aastane, kui ta komponeeris Kalevala ainetele põhineva sümfoonia Kullervo. Pärast teose esiettekannet otsustati seda mitte enam esitada helilooja eluea jooksul. Pärast Sibeliuse surma on, seda mängitud ülemaailmses ulatuses, küll aga mitte Kanadas. Kanada Soome Sõprade Ühingu (Canadian Friends of Finland) algatusel toimub selle jõulise ja dramaatilise heliloomingu esiettekanne Kanadas eeloleval maikuul.

Kalevalast ammendatud tekst kirjeldab seika Kullervo rännakuist, kus ta noore neiu vägistab, kes hiljem osutub ta õeks. Meeleheites surmab Kullervo enese. Teose partituuris esinevad metsosoprani ja baritoni soolod saadetuna orkestrist ja meeskoorist. Viimases on tegev ka Toronto Eesti Meeskoor. Kooril on täita jutustaja osa, osutades halvaendelisele ettekuulutusele, mis kulmineerub ahastava lõpuosaga.

Lisaks Toronto Eesti Meeskoori osalemisele ettekandes, peaks kohalikku eestlaskonda huvitama südamelähedased ja huvitavad hõimukultuuri esindajad Kalevala ja Sibelius ning nendele lisaks Soomest saabuvad tunnustatud muusikud ja solistid, keda siin vaid harukorril kuulda saab.

Viimastest esineb hästituntud soome bariton Esa Ruuttunen, kelle muusikaõpingud hõlmavad nii soome Sibeliuse Akadeemiat kui itaalia ja saksa laulukoole. Ta on kontsertidega esinenud Soomes, Rootsis, Saksamaal, Shveitsis, Austrias, Ühendriikides ja Eestis. Kõikjal hea menuga. Teise laulusolistina esineb Ritva Auvinen, kes samuti laulu õppis Sibeliuse Akadeemias ja end hiljem Itaalias täiendas. Ta edukas rahvusvaheline karjäär hõlmab esinemisi üle-euroopalikus ulatuses, samuti ka New Yorgi Metropolitan Ooperis.

Meeskoori põhiosa moodustab Laulun Ystävät meeskoor, asutatud 1914. aastal. See on kujunenud populaarseks ja armastatud kooriks oma paljudel repertuaaririkkail esinemisil. Praeguse koorijuhina tegutseb Matti Hyökki, kes koori kõrgetasemelist traditsiooni jätkab. Kullervo esiettekandel Torontos juhatab ta ühendatud meeskoori, millega liituvad Toronto Soome Meeskoor ja Toronto Eesti Meeskoor. Orkestrisaadet pakub kõrgekvaliteetne CJRT orkester Paul Robinsoni juhatusel. Orkester koosneb Toronto parimaist vabatahtlikest muusikaharrastajaist, kelle kunstiküpsed esinemised on laialdase tunnustuse saavutanud. Orkestrijuht Paul Robinson on sageli külalisdirigendina esinenud nii Kanadas kui USA-s ning soortianud ka heliplaadistamist Toronto Kammerorkestriga.

Kullervo sümfoonia esiettekanne on äratanud suurt huvi siinsetes muusikahuvilistes. Kuna võib arvata, et pääsmed kiiresti läbi müüakse, on soovitav need juba varakult hankida, et hiljem pettumust vältida. Piletite ostmise hõlbustamiseks on allpool toodud tellimiskupong, mis täidetult koos tshekiga tuleks Roy Thomson Halli edasi saata.

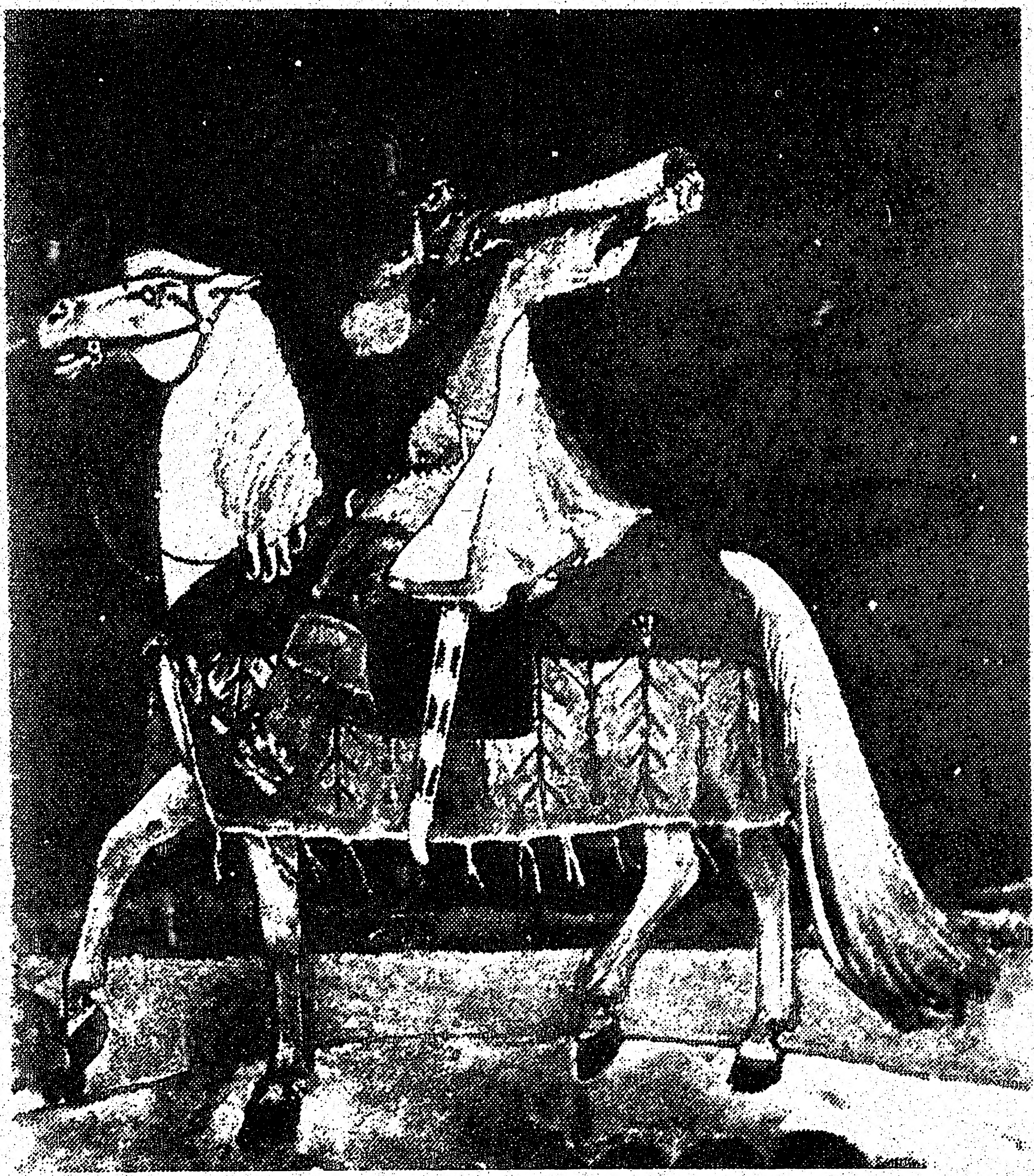

Kullervo, üks suurkujusid „Kalevalas", on individuaalne kuju ja mõneti koguni iseseisev lugu soome eeposes, mil on sugulusjooni eesti rahvuskangelase „Kalevipojaga". Pildil osa A. Gallen-Kallela maalist „Kullervo".

Massaazh-teraapia
Leili Terts
Reg. M.T.
VASTUVÕTT KOKKULEPPEL
Tel. 757-8679

TICKETS

SIBELIUS
KULLERVO
SYMPHONY

Order your tickets now, and take advantage of priority seating.

ORDER BY TELEPHONE: (416) 593-4828 or call toll free 1-800-268-9176 from locations outside the local calling area but within the 416 area code.

ORDER BY MAIL:
Box Office, Roy Thomson Hall,
60 Simcoe Street, Toronto, Ontario M5J 2H5

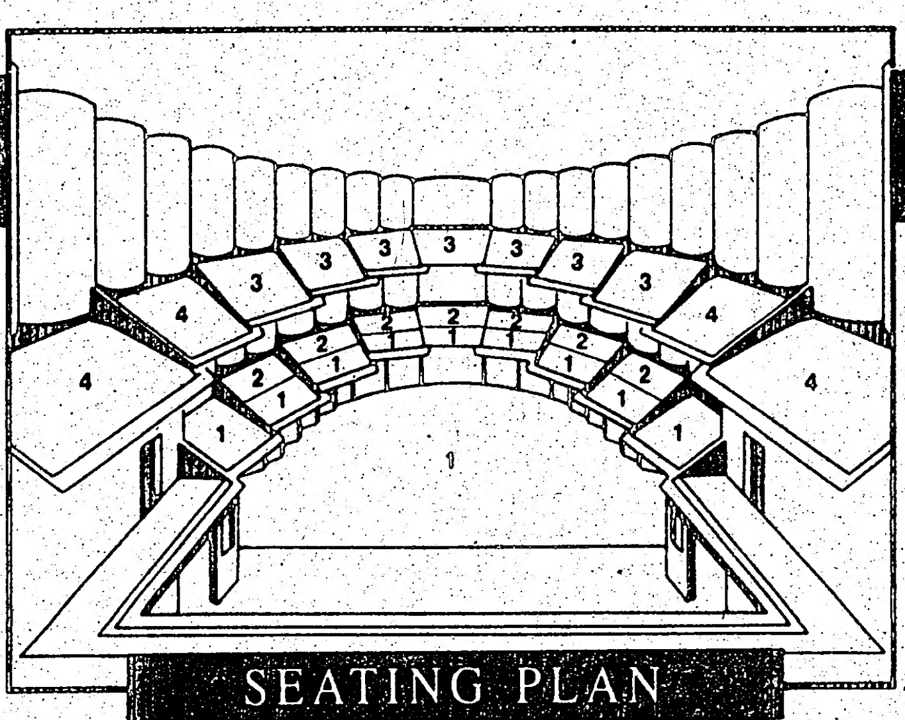

SEATING PLAN

LOCATION	1 MAIN FLOOR	1 MEZZANINE	2	3	4
PRICE	$25	$25	$20	$15	$10
PLEASE CHECK					

NAME ____ ADDRESS ____
APT. ____ CITY ____ PROV. ____
POSTAL CODE ____ TELEPHONE (BUS.) ____ (RES.) ____
☐ Wheelchair location required.

PRINTED IN CANADA

TICKETS

No. of Tickets	Price @	Total
	Service charge	$3.00
	TOTAL	$

PAYMENT:
☐ CHEQUE OR MONEY ORDER payable to Roy Thomson Hall.
☐ American Express ☐ Mastercard ☐ VISA
Your account will be charged on receipt of your order.
Account Number ____
Exp. Date ____
Signature ____
Authorization ____

General Information: Should an artist be unable to appear we reserve the right to substitute. All programmes are subject to change without notice.

EKK VIII Muusikavõistlused

Juba novembris avaldati eesti ajalehtedes VIII muusikavõistluste klaveripalade nimestik. Nüüd saab sellele lisada laulude nimestiku. EKK VIII muusikavõistlused toimuvad laupäeval, 1. märtsil 1986. a. Vana Andrese kirikus Torontos. Klassid jagunevad: 1) talentide klass, mis omakorda jaguneb vanuse kohaselt ja 2) eesti heliloojate klass (nimestik „Vaba Eestlases" nr. 89, 28. nov.).

LAULUDE NIMESTIK ON:

8-aastased ja nooremad
J. Aaviku „Mina väike poisiklutt" või rahvaviis „Lapsed tuppa".

10-aastased ja nooremad:
J. Aaviku „Oh mina väike mehekene" või „Kuku, kuku käokene".

12-aastased ja nooremad
Virkhausi „Laulan nagu lõokene" või J. Aaviku „Uinulaul".

14-aastased ja nooremad
Rahvaviis „Kuku sa kägu" või J. Aaviku „Kodule".

16-aastased ja nooremad
Pakk'i „Mina olen kelm" või M. Saare „Õhtul".

Üle 16-aastased
K. Türnpu „Tasa, tasa tuulekene" või T. Vettiku „Laul sõnajala õiest".

Registreerimise lehti, noote ja informatsiooni saab Margit Viialt, tel. 222-6359.

Toimetusele saadetud kirjandus

LÄÄNEKAARE POSTIPOISS — jõulud 1985. Vancouveri Eesti Seltsi bülletäänis on avaldatud E. Lepnurme „Aasta vahetusel", jõulu- ja uueaasta tervitusi, Eesti Kirikufondi põhikirja muutmise eelnõu, T. Viitre kõne EELK Peetri koguduse 35. aastapäeval, L. Kibuvitsa „EELK Vancouveri Peetri kogudus 35-aastane", H. Joasalu „V.E.S. Raamatukogu teateid", I. Olljumi „Pulmad Kaljumägedes", A. Vööbuse kiri kaasmaalastele tema ajalooraamatu ja „The Martyrs of Estonia" ilmumise asjus, Siiri „Elurõõmsad seeniorid", õp. T. Vaga ja ta abikaasa poolt organiseeritavad reisid Iisraeli ja Kreekasse, Skandinaaviasse, Itaaliasse ja Pariisi, palju lühemaid teateid sealse aktiivse eestlaste keskuse tegevusest.

*

USURÄNDUR nr. 1 — 1986. Võõrsilasuvate Eesti Baptistide Keskkoondise häälekandjas on avaldatud Frank Mangsi „Issand ootab sinult midagi", O.T. „Mida teeb usk?", K. Raidi „Vangivalvuri pöördumine", D. H. Mattsoni „Taanieli palve", R. Vilbaste „Õpeta vaatama", Aarand Roosi „Vaimulik kodu", keskkoondise „Vaatlusi ja võimalusi", A.M. „Tuleviku rada", „Juutide Jeruusalemm sajandite vältel", Ilmi L. „Üle mu õue", M. Laaneorg „Terita mälu", „Maailma misjonist", „Lahkunid mälestades", Ida Seppi „Mõtteid vana-aasta õhtul, Taimi Proosi „Küsimus ja vastus" „Mõtteid vana-aasta õhtul", Taimi baptisti koguduste tegevusest maailmas, teateid eesti baptisti koguduste tegevusest Kanadas.

TEADMISEKS ÜÜRNIKELE JA MAJAOMANIKELE

Ontario parlament võttis hiljuti vastu seadusandluse (Bill 77), mis määritleb 4-protsendilise ülemmäära üüride tõstmisel tagasi arvates 1. augustist 1985. kõigile üüritud erakorteritele ja teistele elamuühikutele, kui need olid välja üüritud enne 1. jaanuari 1976. a.

Seadusandluses ettenähtud ülemmäär on kõikehaaravalt kehtiv, väljaarvatud juhtudel, kus Elamute Üürikomisjon (Residential Tenancy Commission) kinnitab kõrgema üüri tõusu.

Lähemaks informatsiooniks, kuidas see seadusandlus võiks teid puudutada helistage lähimasse Elamute Uurimiskomisjoni büroosse (Residential Tenancy Commission Office) või numbril "0" ja küsige operaatorilt Zenith 9—6000. Kõne on tasuta.

Residential Tenancy Commission Offices

Barrie	(705) 737-2111
Hamilton	(416) 528-8701
Kingston	(613) 547-2244
Kitchener	(519) 579-5790
London	(519) 673-1660
Mississauga	(416) 270-3280
North Bay	(705) 476-1231
Oshawa	(416) 723-8135
Ottawa	(613) 230-5114
Owen Sound	(519) 376-3202
Peterborough	(705) 743-9511
St. Catharines	(416) 684-6562
Sudbury	(705) 675-4373
Thunder Bay	(807) 475-1595
Timmins	(705) 264-9555
Windsor	(519) 253-3532
Metro Toronto	
East York	(416) 429-0664
Etobicoke	(416) 236-2681
North York	(416) 224-7643
Scarborough	(416) 438-3452
Toronto	(416) 964-8281

Ontario parlamendis on praegu arutlusel laialdasem seadusandlus, mis võimaldab revideerida üüride tõusu elamutes, mis üüriti välja pärast 1. jaanuari 1976. a.

Ministry of Housing
Ontario
Minister, Hon. Alvin Curling
Premier, Hon. David Peterson

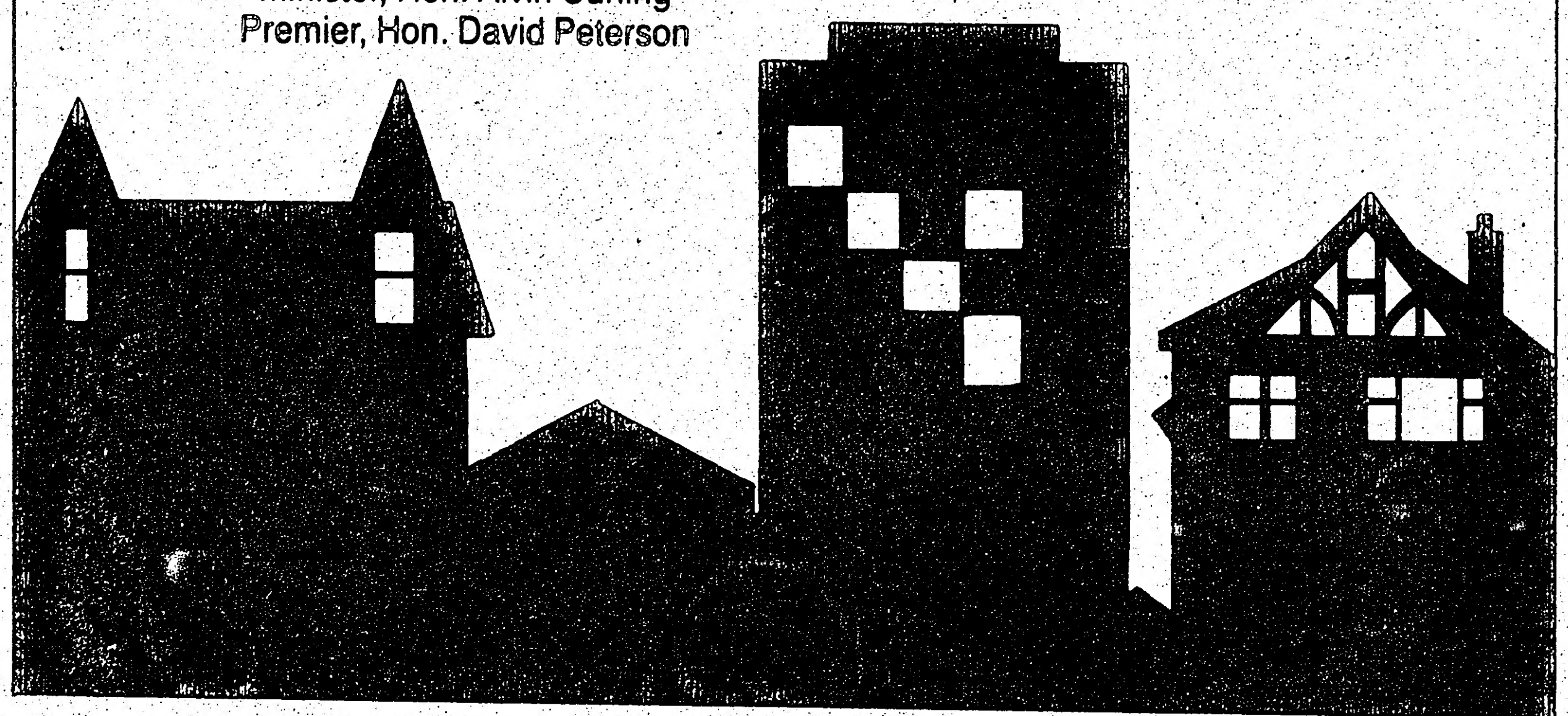

Sündmuste kalender

● Laupäeval, 8. veebruaril kell 7 õ. Earl Haig Secondary School'is TERR „Kungla" suuresinemine „Kas mäletad?"

● Pühapäeval, 9. veebruaril kell 1 p.l. Eesti Majas poliitvangi Kaisa Randpere abistamiseks kontsert-kõnekoosolek.

● Pühapäeval, 9. veebruaril kell 3 p.l. Tartu College'is loeng „3 meest — 3 memuaarteost".

● Laupäeval, 15. veebruaril kell 7 õhtul Eesti Maja suures saalis TE Meeskoori EV aastapäeva tähistav koosviibimine.

● Pühapäeval, 16. veebruaril kell 3 p.l. Eesti Maja suures saalis TE Naisseltsi korraldusel „Vastlapäeva pärastlõuna".

● Pühapäeval, 16. veebruaril Tartu College'is kell 3 p.l. E. Ohvitseridekogu Kanadas perekonnaõhtu.

● Pühapäeval, 2. märtsil kell 2 p.l. Tartu College'is „Eesti trükisõna Kanadas", näitus ja lühiloengud.

Pühapäeval, 2. märtsil kell 3 p.l. Eesti Majas noorte solistide kontsert.

wintario

30. jaanuaril peetud Wintario loosimisel langes peavõit $200.000 piletile nr. A206326, $100.000 — B507002, A628666, C132119, $10.000 —681145, 168029, $1000 — 13583, $100 — 0221, $50 segijärjekorras numbrid — 100142, $10 — 999, tasuta piletiraamat — 16 ja nädala müstilise preemiavõidu — Ford Mustang — 076396.

Kinkige sünnipäevaks
„VABA EESTLANE"

Prof. FELIX OINAS
„KALEVIPOEG KÜTKES ja muid esseid eesti rahvaluulest, mütoloogiast ja kirjandusest"
Saadaval VABA EESTLASE talituses
Hind $13.— + saatekulu $1.—

Müügil VABA EESTLASE talituses

LOOME

Eesti rahvuskultuuri loomingupäevad 23.—30. aug. 1981 Jõekäärul

Loomingupäevade Kunstide loengud sõnas ja pildis — 169 lk.

Autorid: Allik, Berendsen, Lipp-Leppik, Metsala, Märtin, Naelapea, N..das, Olbrei, Puhm, Puust, Raudsepp, Riga, Salo, Sermat, Susi, Tiido, Toi, Valdsaar, Virkhaus ja Voitk.

Hind $15.— pluss saatekulu $2.—

Ilmus kordustrükis T. E. S. Täienduskoolide XVII väljaandena huvitav laste- ja noorsoojutt

M. SILLAOTSA

TRIPS, TRAPS, TRULL

Saadaval postiteel: L. Marley, 9 Parravano Court, Willowdale, Ont. M2R 3S8 või „Vaba Eestlase" talitusest.

HIND $4.00 — postiteel $4.75

MÜÜGIL VABA EESTLASE TALITUSES:

S. Veidenbaum — TUNDMATA TULEVIKKU	**$20.—**	**$15.0**
H. Susi — METSAÜLIKOOL	**$25.—**	**$1.50**
A. Mägi — EESTI RAHVA AJARAAMAT	**$22.—**	**$1.—**
Ants Vomm RISTSÕNAD I	**2.50**	**.70**
Ants Vomm RISTSÕNAD II	**2.25**	**.70**
Uku Masing — KIRSIPUU VARJUS luuletusi 1948—49	**12.—**	**$0.50**
Einar Sanden — LOOJANGUL LAHKUMINE TALLINNAST	**16.20**	**.50**
A. Mägi — EESTI RAHVA AJARAAMAT	**$20.—**	**$1.—**
EUROOPA RAHVASTE AJARAAMAT	**$20.—**	**$1.—**
V. Poska-Grünthal — ELU JÄTKUB VÕÕRSIL	**15.—**	**.50**
Karl Aun — THE POLITICAL REFUGEES A History of the Estonians in Canada	**$12.95**	**$1.—**

MÜÜGIL

Karl Aun
THE POLITICAL REFUGEES
A History of the Estonians in Canada

193 lk. broshüüris

Hind $12.95 pluss saatekulu $1.—

Saadaval VABA EESTLASE talituses

ILMAR KULVETI

NÄITEMÄNGURAAMAT

sisaldab 5 näidendit fotodega:

PARADIISI PÄRISPEREMEES	**SULETUD AKEN**
LAMP EI TOHI KUSTUDA	**MENNING**
SILD ÜLE MERE	

Hind $15.— pluss saatekulu 70 c
Saadaval VABA EESTLASE talitusest

OINAS
G KUTKES
ti rahvaluulest,
kirjandusest"
STLASE talituses
atekulu $1.—

TLASE talituses
ME
d 23.—30. aug. 1981 Jõekäärul
gud sõnas ja pildis — 169 lk.
eppik, Metsala, Märtin, Nae-
nust, Raudsepp, Riga, Salo,
r, Virkhaus ja Voitk.
saatekulu $2.—

Täienduskoolide XVII
te- ja noorsoojutt
OTSA
PS, TRULL
rravano Court, Willowdale,
Eestlase" talitusest.
stiteel $4.75

LASE TALITUSES:
TULEVIKKU .... $20.— $15.0
.... $25.— $1.50
RAAMAT .... $22.— $1.—
.... 2.50 .70
.... 2.25 .70
US
.... 12.— $0.50
.... 16.20 .50
RAAMAT .... $20.— $1.—
AMAT .... $20.— $1.—
UB VÕÕRSIL 15.— .50
FUGEES
anada .... $12.95 $1.—

un
REFUGEES
nians in Canada
üüris
atekulu $1.—
LASE talituses

LVETI
RAAMAT
dit fotodega:
SULETUD AKEN
MENNING
aatekulu 70 c
TLASE talitusest

Surma läbi lahkunud armast sõpra

RUDOLF SAMOSON'i

mälestavad leinas

VAIKI REIMAN
HEINO ja HILJA TÕIGAST
IDA TÕIGAST

Head tuttavat

RUDOLF SAMOSON'i

mälestavad kurbuses

HAROLD PINNA
IDA KANGRO
ENDEL NAAGEL abikaasaga

Leinas mälestame kallist

EDUARD SOORSK'i

HILDA ja MART ALLIK
ANNI ja HUGO ENNIST
HILDE ja LIIVI HERMANN
EDU JAUN
HEINO JAUN
HELMI ja PAUL LEPMETS
ERNA MERELAID
ENDLA ja SULEV SAKSNIIT
LINDA ja RAIMOND PÄRTELPOEG
SAIMA SUIGU
HANS VOKSEPP perekonnaga

EDUARD SOORSK'i

mälestavad kurbuses

O. PÄRNA perekonnaga
A. PÄRNA perekonnaga
E. PÄRNA abikaasaga

Mälestame kauaaegset head töökaaslast

KARL OJA

I. TIHANE
N. JAUS
J. KIIK
E. LIIK

KIRIKUD

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645

Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühap., 9. veebr. kell 2 p.l. pühapäevakool lastele ja piiblikool täiskasvanuile, Allan Laur.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Misjonär Carl O. Hagwall koos abikaasaga Tshiilist. Laulavad Ülo Lindström ja Raoul Pumber. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.)

Kell 6 õhtul ingliskeelne JUMALATEENISTUS, kõneleb Toomas Rüdmik.

Teisipäeval, 11. veebruaril kell 11 hommikul pensionäride ja vabade palvekoosolek.

Kolmapäeval, 12. veebruaril kell 7 õhtul palveõhtu.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

R R 5, Orangeville, Ontario

Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühap., 16. veebruaril kell 1 p.l. SUURE PAASTU alguse liturgia armulauaga. Teenib praost E. Lepik. Laulab koguduse laulukoor G. Raagi juhatusel. Laululehed.

Jumalateenistusele järgneb koguduse nõukogu koosolek, millest kõiki nõukogu liikmeid palutakse tungivalt osa võtta.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7

Õpetaja Udo Petersoo

3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172

Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval., 9. veebruaril kell 4 p.l. KONTSERT-JUMALATEENISTUS. Laulab ESTONIA koor dr. R. Toi juhatusel. Uue koguduse nõukogu ametisse õnnistamine. Kell 3 p.l. enne jumalateenistuse algust piiblitund: õp. E. Pähn.

Pühapäeval, 16. veebruar kell 11 hommikul PALVEPÄEVA JUMALATEENISTUS armulauaga. Laulab koguduse segakoor.

15. ja 16. veebr. kell 10 hommikul kuni kella 9-ni õhtul on avatud Helmi Hermani ja Eric Pehapi kunstinäitus kiriku ülemises saalis.

Laupäeval, 22. veebr. kell 4 p.l. Eesti Vabariigi 68. aastapäeva tähistav jumalateenistus. Laulab koguduse segakoor. Pärast jumalateenistust aktus ja kohvilaud.

Solist jumalateenistusel ja aktusel bariton Andres Raudsepp.

Pühapäeval, 23. veebruaril jumalateenistust ei ole.

Koguduse segakoori harjutused esmaspäeviti kell 6.30 õhtul kiriku saalis.

Pühapäevakool igal pühapäeval jumalateenistuse ajal ja leerieelsed iga hommikuse jumalateenistuse ajal.

Piiblitunnid kell 3 p.l. iga õhtupoolse jumalateenistuse eel.

Õpetaja kõnetunnid teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti kella 2—8 õhtul.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 hommikul kuni kella 8 õhtul.

Lugupeetud seltsi liiget

VALDO HOMMIK'ut

mälestab

TORONTO EESTI SELTS

Mälestame armast lahkunud

EDUARD SOORSK'i

ANNI ja ÜLO LÕUGAS
SANDRA ja TIIMI ROSIN
JAAN ja HELGA IGAV

Puhka õndsas rahus, kallis

VERA

Sind mälestades

VOLLI AVARLAID

EELK PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 9. veebr. kell 11 hommikul. Teenib õp. E. Heinsoo.

Pühapäevakool, leerieelsed, leeritund.

Jumalateenistusele järgneb PIIBLITUND kirikus.

PALVEPÄEVA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 16. veebruaril kell 11 hommikul. Kannatusaja algus. Cantate Domino R. Toi juhatusel esitab J. Staineri „Ristilöömise" katkeid.

EESTI VABARIIGI AASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 23. veebruaril kell 11 hommikul. Solist.

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED ja pühapäevakool igal pühapäeval kell 9.30 hommikul.

Õpetajate kõnetunnid kolmapäeviti kl. 9.30—12 päeval ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul, muul ajal telefoni teel.

Koguduse kantselei on avatud teisipäeviti kl. 10—6 ja neljapäeviti kl. 12—3.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.

Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Teisipäeval, 4. veebruaril kell 11 hommikul palvus.

Kolmapäeval, 5. veebruaril kell 6 õhtul piibli-palvetund ainel: Kohus Kristuse üle.

Leinateateid

Rootsis Norrköpingis suri 21. novembril Olga Medri sündinud 15. detsembril 1900.

Austraalias Bowralis suri 1. detsembril Wilhelmine Kirnmann, sündinud 10. detsembril 1897 Tartus.

Rootsis Västerasis suri 26. novembril Boris Vinnal, sündinud 11. juunil 1921 Tallinnas.

Stokholmis suri 8. novembril Eha Kolk, sündinud 12. märtsil 1925 Kambjas.

Rootsis suri 1. detsembril Erich Paul Tõnisson, sündinud 26. detsembril 1907 Viljandis.

USA-s Napas suri 16. novembril Robert Visnapuu, sündinud 26. augustil 1913 Võrus.

New Yorgis suri 7. novembril Lilly Rispel, sündinud 7. novembril 1886 Eestis.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639

Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

„VABADUSE KUULUTUSE"

raadiosaated igal pühapäeval
kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Laupäeval, 8. veebruaril kell 6.00 õhtul KOGUDUSE AASTA-PEAKOOSOLEK.

Pühapäeval, 9. veebr. kell 10.15 hommikul pühapäevakool täiskasvanuile ja noortele, kell 11.00 lastele.

Kell 11.00 homm. JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid, Segakoor.

Kell 6 õ. kõneleb külalisena pastor J. Smits teemal „pühitsus".

KALLIST ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

AUGUST LAANSOO'd

sündinud 16. veebruaril 1909 Kambjas
surnud 31. jaanuaril 1986 Torontos

mälestavad leinas

abikaasa MALLE
poeg JÜRI perekonnaga
poeg ANDRES perekonnaga

Jehoova on mu karjane . . .
Psm. 23:1

Leinatalitus ja ärasaatmine neljapäeval, 6. veebruaril kell 10 hommikul Peetri kirikus.

ARMAST HÕIMLAST JA SÕPRA

AUGUST LAANSOO'd

mälestavad leinas

JUHAN ja AINO LAANES
ALAR ja LINDA LAANES

Leinas mälestame

AUGUST LAANSOO'd

ja avaldame kaastunnet MALLELE

HILJA ja ELSE

Meie siiraim kaastunne MALLELE, JÜRILE ja ANDRESELE abikaasa ja isa

AUGUST LAANSOO

surma puhul

JAKO ja MARET

Lahkus meie hea sõber

AUGUST LAANSOO

Mälestavad kurbuses

SUSANNE ja JOHANNES KOLGA
HELJO ja KARL NOVEK
SELMA ja MEINHARD PÕLDMA
MAIMU PURJE
HELGA ROMAN
ENDLA ja WALTER SCHAER
ERNA ja ENDEL TIGANE

Puhka rahus!

Nobeli laureaat Seifert suri

PRAHA — Tshehhoslovakkia poeet Jaroslav Seifert, kelle töid kunagi kommunistide poolt dekadentlikeks nimetati, aga võttis 1984. aastal vastu Nobeli kirjandusauhinna, suri 10. jaanuaril Prahas 84-aastasena. Tshehhi kommunistidel on olnud raskusi temale koha leidmisel, nimetades teda „prominentseks tshehhi poeediks, rahvuslikuks kunstnikuks ja 1984. a. Nobeli kirjandusauhinna võitjaks". Ta kaotas oma koha, kui ta hakkas avaldama seisukohti stalinismi vastu, misjärel ta tööd nimetati dekadentlikeks ning keelati väljaandmine.

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave.
533-7956

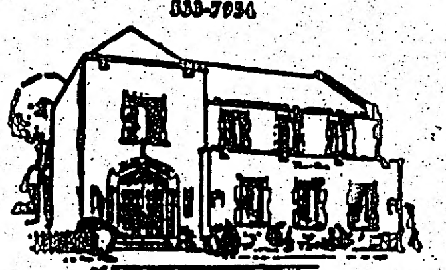
YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W.
767-3153

Turner & Porter FUNERAL DIRECTORS LIMITED

Off-the-Street Parking at all Chapels.

Meeldiv, väärikas ja individuaalset tähelepanu osutav teenimine
Oma parkimisplatsid kõikide matusemajade juures

Lugupeetud ja armast klubiliiget

EVROSINIA NIGU

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Armast

VERA POSKA-GRÜNTHAL'i

mälestavad leinas

EO SAATRE
AGNES VALGERIST
HELGI ja ARNOLD AADOSON
HELDI ja UNO RANNE
HILJA ja INNAR TEOSE

Ormast ORO-ranna naabrit

KARL (JUKU) OJA

mälestavad leinas

E. JÄRVI
P. KILGAS perekonnaga
E. ROISER perekonnaga
N. CHOROWIEC perekonnaga

Armast

JUKU OJA

mälestavad kurbuses

TANE, ESTHER, MARK ja ANDO KASS

Armast sugulast

EDUARD SOORSK'i

mälestavad sügavas leinas

HELEENE ja JULIUS PAHAPILL
JOHANNES
RAIMOND
FORSELIUS
AARE ja
ANNE perekondadega

SÜDAMEST ARMASTATUD EMA, VANAEMA JA VANA-VANAEMA

VERA POSKA-GRÜNTHAL'i

sündinud 25. märtsil 1898 Tallinnas
surnud 29. jaanuaril 1986 Lidingös, Rootsis

mälestavad vaikses leinas koos oma perekondadega

TANNI
IVAR
VERA
TOMMI

ROOTSIS SURI AJAKIRI „TRIINU" ASUTAJA JA VASTUTAV TOIMETAJA

VERA POSKA-GRÜNTHAL

Teda mälestavad leinas

„TRIINU" TOIMETUSE ja TALITUSE LIIKMED KANADAS

MÄLESTAME LEINAS HEAD SÕPRA JA NAABRIT ORO VALLAST

KARL OJA

ja avaldame kaastunnet abikaasale

ALBERT UUSTALLO abikaasaga
OSVALD SARNA abikaasaga
GERHARD KEVIS abikaasaga
RIINA KLAAS abikaasaga
JAAN RANDSALU abikaasaga
VIRVE KUKK perekonnaga
ALEKSANDER RANDSALU perekonnaga
ELLEN OJASALU

MÄLESTAME LAHKUNUD LAPSEPÕLVE MÄNGUKAASLAST, HEAD SÕPRA NING KINDLAMEELSET EESTLAST

AUGUST LAANSOO'd

Avaldame kaastunnet abikaasa MALLELE ja JÜRILE perekonnaga

Puhka rahus, vaba maistest valudest
ja hädadest.

KARL PUU
GUSTAV PALOOTS abikaasaga

Murray E. Newbigging
Ltd.
Matusebüroo
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne
ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

Tänuavaldus

Siiras tänu kõigile, kes minu armsa ema

MARIA EHRSTEIN'i

leinatalitusest osa võtsid, teda viimsele teekonnale saatsid, ta puusärki lilledega ehtisid ja mulle kaastunnet avaldasid.

Eriti südamlik tänu õpetaja Udo Petersoole, organist dr. Roman Toile, Pensionäride Klubi esindajale pr. Ella Kummile, Eesti Invaliide Toetava Naisring Torontos esindajale pr. Helju Salumetsale.

Tänutundes

TÜTAR abikaasaga

Ootamatult lahkunud head sõpra

EDUARD SOORSK'i

mälestavad kurbuses

ALBERT ÕUNPUU
ERNA TRUU perekonnaga
EDGAR ÕUNPUU perekonnaga
ERNST ÕUNPUU perekonnaga
UNO ÕUNPUU perekonnaga

Puhka rahus!

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$57.—	$77.—
Poolaastas	$32.—	$42.—
Veerandaastas	$17.—	$22.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):

KANADAS:
aastas $62.— pluss saatekulu $45.—, kokku $107.—
poolaastas $34.— pluss saatekulu $23.—, kokku $57.—
veerandaastas $18.— pluss saatekulu $11.50, kokku $29.50

USA-s:
aastas $62.— pluss saatekulu $49.—, kokku $111.—
poolaastas $34.— pluss saatekulu $25.—, kokku $59.—
veerandaastas $18.— pluss saatekulu $13.—, kokku $31.—

VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $136.—, poolaastas $72.— ja veerandaastas $38.—

Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 centi

Pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates .... 19........ Tellimise katteks lisan $........... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. **(Raha saata ainult tähtkirjas).**

Nimi ....
Aadress ....
....
....
....

„VABA EESTLANE" on
vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas —
teisipäeval ja neljapäeval

Kolmapäeval, 5. veebruaril 1986 — Wednesday, February 5, 1986

Valdo Randpere, Leila Miller Torontos

EKN komisjonide koosseisud kinnitati

EKN Informatsioon. — 19. jaanuaril toimus Eestlaste Kesknõukogu Kanadas järjekordne juhatuse koosolek. Informatsiooni osas esimees Laas Leivat teatas muu hulgas, et: a) detsembris toimus Balti Liidu koosolek, kus presideerimine anti üle lätlastele. Balti Liidu uueks esimeheks on dr. Gunte Cillins. Koosolek kiitis ka heaks EKN'u poolt alustatud „musta paela" aktsiooni, mis toimub 21. juunil; b) 10. detsembril toimus Royal York hotellis lõunasöök mitmekultuuri ministri Otto Jelinek'iga, kus EKN'u esindas Ruho Paluoja; c) Ida-Eurooplaste Konservatiivide klubi korraldas ka õhtusöögi Jelinek'iga, millest mitmed eestlased osa võtsid, kaasaarvatud EKN esindajad; d) Arkady Shevtshenko õhtust, millele EKN oli kaaskäendajaks, võtsid osa 30 eestlast; e) Toomas Õunapuu esindab EKN'u Ukraina Vabariigi 68. aastapäeva banketil 25. jaanuaril Harbour Castle Hilton hotellis; f) esimees L. Leivat sõidab 25. jaanuariks New Yorki, kuhu teda on kutsutud Eestlaste Rahvusnõukogu Ühendriikides (ERKÜ) aastakoosolekust esimehe Juhan Simonsoni poolt osa võtma. Kavatsetud kokkusaamised BATUN'i esimehe Heino Ainsoga ja konsul dr. Aarand Roosiga.

☆

Reedel, 21. veebruaril toimub EV aupeakonsul Ilmar Heinsoo ja EKN ühisel korraldusel järjekordne Eesti Vabariigi aastapäeva vastuvõtt Toronto Eesti Majas algusega kell 7.30 õ. Kõik kaasmaalased, kes on huvitatud kontaktide arendamisest Kanada poliitikutega ja avalikuelu tegelastega on kutsutud osa võtma. Pakutakse suupisteid ja baar on vaba. Esineb Voitki perekonna kvartett. Osavõtumaks on $25.00 isikult, eelregistreerimine EKN büroos on soovitav. **Samal päeval, s.t. reedel, 21. veebruaril toimub EKN korraldusel kell 11:00 hommikul Toronto raekoja ees traditsiooniline Eesti lipu heiskamine.** Kõiki kaasmaalasi, kellel vähegi võimalik palutakse sellest üritusest osa võtta. Eriti on palutud noori, kes töötavad raekoja piirkonnas. EKN on üürinud kaks bussi. Üks buss lahkub Eesti Kodust kell 10:15 hommikul ja teine Toronto Eesti Majast kell 10:30 hommikul. Kaasasõitjaid palutakse koguneda vähemalt veerand tundi enne busside lahkumist. Sõit on tasuta ja peale lipu heiskamist bussid sõidavad vastavalt tagasi Eesti Kodusse ja Eesti Majja. EKN ootab rohkearvulist osavõttu lipuheiskamisest.

☆

Valdo Randpere ja Leila Miller jõuavad Torontosse 5. veebruaril Eestlaste Kesknõukogu Kanadas, Eesti Abistamiskomitee Kanadas ja Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides käendusel. **Pühapäeval, 9. veebruaril toimub EKN ja EAK ühisel korraldusel Toronto Eesti Majas kontsert-kõnekoosolek poliitvang Kaisa Randpere abistamiseks. Kavas on neid saata ka Hamiltoni, Ottawasse (kus nad kohtuvad ka parlamendiliikmete ja välisministeeriumi esindajatega) ja Montreali. Laupäeval, 22. veebruaril sõidavad nad New Yorki. Torontos viibimisel on Randperedele organiseeritud intervjuud kohalike ajalehtede esindajatega ja parlamendiliikmetega. Selline aktsioon on eriti tähtis, kuna suvel toimub Šveitsis Helsingi järelkonverents,** kus arutatakse „inimlikke kontakte" (human contacts) ja perekondade taas-ühendamist (family reunification). Nõuame Kanada valitsuselt, et nad nõuaksid sellel konverentsil Kaisa vabastamist.

Valdo Randpere ja Leila Miller

☆

On võimalik, et Ottawa Balti Õhtu lükatakse edasi märtsikuule. Asi selgub käesoleva kuu lõpul.

☆

Canadians For Justice komitee, millesse kuulub ka EKN, on alustanud kohtuprotsessi Deschene komisjoni vastu. Nõutakse, et kui Deschene komisjon peaks sõitma Nõukogude Liitu korjama „tõendmateljale" nn. sõjakurjategijate vastu, siis tingimata tuleks neil kaasa võtta Kanadast kaitseadvokaädid.

☆

Juhatuse koosolek kinnitas järgnevad isikud vastavate komisjonide liikmeteks: **Rahvuspoliitiline komisjon: (esimees Johannes Pahapill)** M. Marits, M. Puhvel, T. Heinmaa, U. Petersoo, R. Roman, A. Kittask; nõuandjateks I. Heinsoo, H. Teder ja R. Moks. **Aktsioonikomisjon:** (esimees Markus Hess) T. Trei, R. Roman-Metsmaa, P. Komi, R. Andre, K. Kaljuste; nõuandjateks T. Heyduck ja K. Roman. **Kultuurikomisjon: (esinaine Maiki Andre-Lupp)**, R. Andre, J. Kivik, R. Marten-Sehr, K. Koppvillem-Heyduck; nõuandjateks R. Toi, Arved Viirlaid ja Osvald Timmas. **Vabadusfondikomisjon:** (esimees Kalju Jõgi) Ü. Isberg, L. Helde, E. Lepnurm, P. Altosaar, E. Kukk-Sewchuck; nõuandjaks H. Meret. **Informatsioonikomisjon:** (esimees Priit Aruvald) Ruho Paluoja ja Adu Raudkivi. Kõikidesse komisjonidesse kuulub EKN esimees ex-officio.

☆

EKN liige Toomas Trei tegi juhatusele ettepaneku korraldada maikuul noortepeo, kus esineksid võimalikult rahvatantsijad, võimlejad ja lauljad. Järgneks tants ja tulu läheks EKN'ule. EKN juhatus võttis selle ettepaneku üksmeelselt vastu tingimusega, et korraldav toimkond esitab järgmiseks juhatuse koosolekuks vastava eelarve.

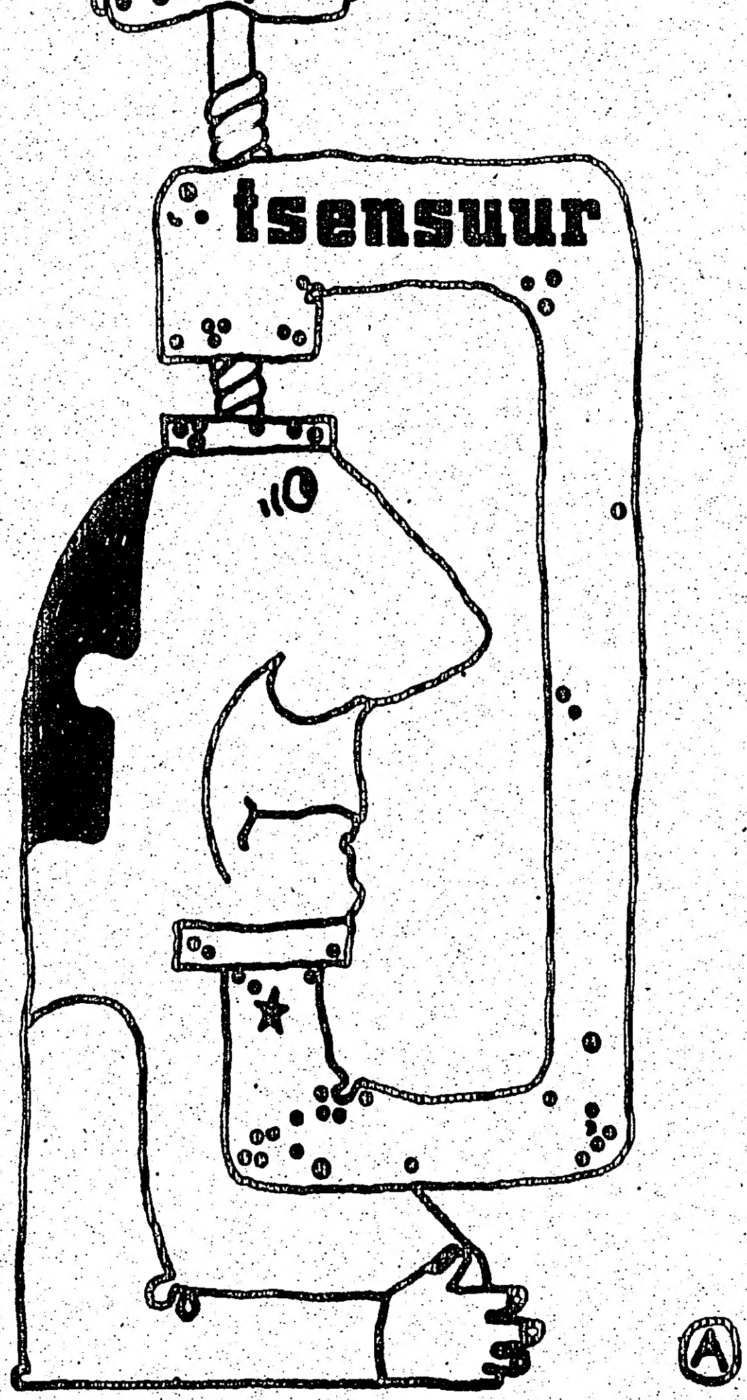

Loominguvabadus Nõukogude Liidus

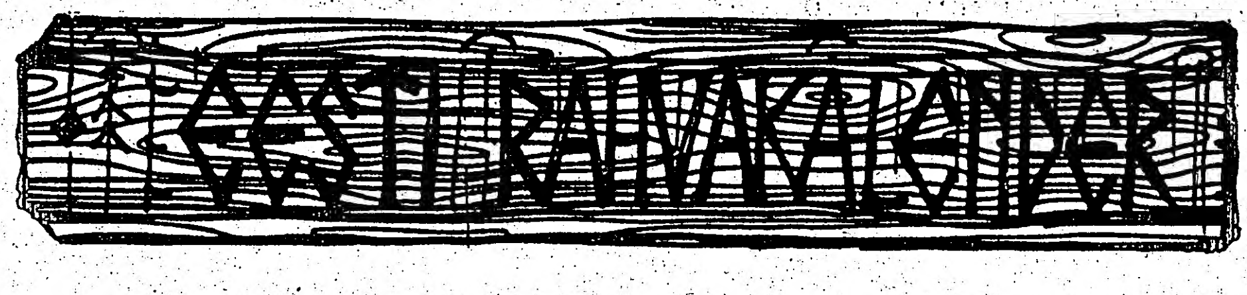

TÕNISEPÄEV

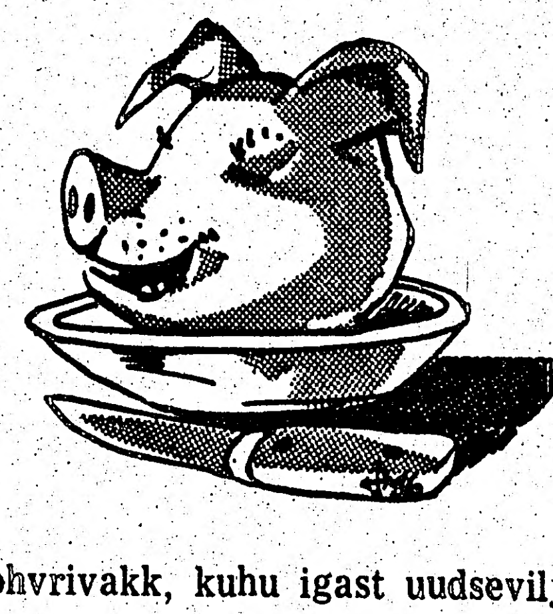

Ennekristliku eesti rahvakalendri kohta on andmed puudulikud. Vana kombestik ladestus kristliku pühakutekultuse alla ja segunes sellega. Kuid nii nagu arheoloogid kaevavad maapõuest muistseid esemeid ja kirjutavad nendest ajalugu, nii ka rahvateaduste uurijad harutavad säilinud rahvaluulest ja pärimustest üksikuid niidikesi, mis on hilisematest lademetest nii erinevad, et peavad kahtlemata olema eesti „paganluse" ajast. Nii siis — kui me kõneleme eesti rahvakalendrist, siis mõtleme selle all muinaseestlaste kombestiku ja katoliikliku pühakutekultuse segu.

Arvatakse et eesti muinaskalendris olid aasta-aja mõõtmise piiri postideks päikesekalendri pööripäevad. Eelkõige kaks tähtsamat — SUVINE jaanipäeva ja TALVINE jõulude ajal. Nendele lisandusid kaks ekvinoksi, millal päev ja öö olid ühepikkused — KEVADINE ja SÜGISENE pööripäev. Samal ajal mõõdeti aega lunaarkalendri alusel nõnda nimetatud kuu „loomisest" kuni uue kuu „loomiseni". See oli põhiliselt põllumeeste ja meresõitjate kalender, kus tähtpäevadeks oli aastaaegade vaheldumine ja sellega seotud tööd ning toimetused.

Talvise ja kevadise pööripäeva vahel, umbes kolmandiku peal talvisest lugedes oli talve kulminatsiooni päev, mida nimetati taliharjaks, talve selgroo murdmiseks või millekski veel, mida me tänapäeval enam ei tea.

Paljude katoliku pühakupäevade tõttu jagunes taliharja kombestik nendele laiali. Talve selgroo murdmine algab tõnisepäevaga 17. jaanuaril ja lõpeb talvise madisepäevaga 24. veebruaril. Rahvakalendri kombestikus rõhutatakse, et taliharja ajal peab veel POOL talveks varutud inim- ja loomatoidust alles olema.

Meie muistne koduhaldjas, kelle vana nime ei teata, kuid keda kristlikul mõjutusel Tõnniks (Antoniuseks) nimetati, segunes omakorda tõnisepäeva kombestikku. Vanal Tõnnil oli viljaaidas oma ohvrivakk, kuhu igast uudseviljast ja igast tootest (vill, riie, liha) ohvrit viidi. See toimus sügisel ja sellel polnud palju asja talvise tõnisepäevaga. Katoliku Tõnn oli aga loomade, eriti sigade kaitsepühak ja nii on tõnisepäeva pidutoiduks seapea ja kombestikus palju kaitsenõidust sigade heaks kasvuks. Koduhaldja ja katoliku Tõnni segunemisel muutus Tõnn sedavõrd populaarseks, et salaja harrastati tõnni-kultust kuni reformatsioonini. Tõnn muutus isegi kirikule ohtlikuks, nii et 1428. aasta kirikukonsiilium otsustas tõnisepäeva pühitsemist tõkestada.

Tõnisepäeva ajal sündinud poisid ristiti Tõniseks, Tõnuks, Tõnniks, Antoniks või ka Antsuks. Tuntuim eesti Tõnis oli Laksi Tõnis (25. 1. 1808 — 8. 3. 1861), kes õhutas eestlasi vene usku hingemaa saamiseks kuskilt Venemaalt. Tõnis Laks puhkab Alatskivi kalmistul, kus tema hingemaa" suurus on seitse jalga pikuti ja neli jalga lai.

Autori illustratsioonid

HJ

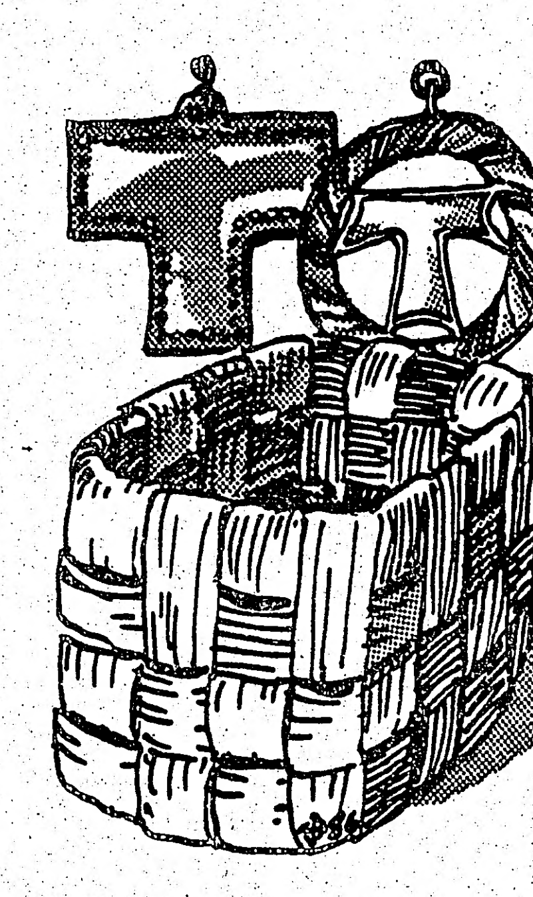

KODUMAA UUDISED

21. detsembril tähistati „Estonia" teatris G. Verdi ooperi „Maskiball" piduliku esietendusega Hendrik Krummi 50. sünnipäeva. Esmakordselt 30 aastat kestnud loometöö jooksul astus ta nüüd üles ka lavastajana.

☆

Märjamaa kultuurimajas tähistati alevi 40. aastapäeva, mil puhul Märjamaa minevikust rääkisid koduuurijad Aleksei Parnabas ja õpetaja Leonhard Vaida. Ülevaate alevi arengust 40 aasta jooksul andis sõjaveteran Arnold Koor. Ivar Ventseli kogust saadud fotodest oli välja pandud näitus „Pildikesi kodualevi minevikust'. Muusikalises osas esinesid kohaliku keskkooli taidlejad ja kultuurimaja naiskoor Maiu Linnamäe juhatusel. Märjamaa tehti aleviks 1945. a.

★

Raskeid probleeme individuaalloomapidamisel kurdab 68-aastane endine A. Sommerlingi nimelise kolhoosi traktorist, pensionär Richard Lembke. Silmad veest kalkvel käis ta „Rahva Hääle" toimetuses viimast abi saamas. Viis aastat on vana töömees kembelnud oma majandi juhtkonnaga. Mehel on sovhoosiga piima ja lihamüügileping alla kirjutatud, lehm ja mullikas laudas, kuid mida sa loomadele nina ette annad kui katus puru ja hein mädaneb. Aastaid tagasi oli Lembke hakkaja mees, sai majandilt materjali ja tegi keldri. Nüüd on seegi upakil. Katus-lagi sisse langenud. Majandis öeldakse — ise tegid, ise parandad. Aga hooned on ju sovhoosi omad. Kui saaks materjaligi, kurdab pensionär. Inimene tahtvat looma pidada ja majandilgi on piima vastu huvi, aga abi ära looda!